

1. 200 B O
alia fabricæ, tertia pauperibus,
& quarta beneficiato, 22. qu.
185.7.c.

111 In necessitate non debent
emi possessiones nec bonis eccle-
siasticis, nec in thesauris re-
poni, 22. q. 175.7.ad 4

112 Episcopi, & alii clerici
habent verum dominium bo-
norum propriorum, non au-
tem ecclesiasticorum, sed tan-
tum sunt dispensatores, 22. q.
61.7.ad 1. & qu. 119.3.ad 1. & q.
185.7.c.

113 Possunt disponere de sua
quarta, sicut de bonis propriis,
22. q. 185.7.c.

114 Possunt dare moderate
suis consanguinibus de bonis ec-
clesiasticis in summa usum depu-
tatis, 22. q. 185.7.ad 2

115 Peccant, si in articulo
necessitatis possint vivere de
patrimonio, & vivant de bonis
ecclesiasticis, 22. qu. 185.7.ad 3.
Item q. 187.4.ad 1

116 Retinantes sibi de bonis
ecclesiasticis divisis, vel indi-
visis, notabiliter ultra quar-
tam, peccant mortaliter, 22.
q. 185.7.c.

117 Praelatus tripliciter sur-
ripit bona Ecclesie, & tenet
restituere, scilicet si rem Ec-
clesie non sibi deputatam, sed
alteri sibi usurpare; puta si
Episcopus usurparerit sibi rem
capituli, si rem Ecclesie sua
confundens deputatam in alterius
dominium transferat, pura con-
fusione, vel amici, & si so-
lo animo foriperet, dum scilicet
incepit habere animon
possidendi eam ut suam, & non
non sine Ecclesie, 22. qu. 62.5.
ad 5. & 0. 185.7.c.

118 Male dispensans bona
hospitalis tenetur restituere
non autem dispensans bona be-
neficii quoad suam portionem,
sed tenetur premitere, 22. qu.
62.5.ad 5. & q. 185.7.c. vñac.

119 Bona temporalia quasi
nil sunt bona secundum
quid, sed ut dicunt ad beatifi-
tudinem sunt bona simpliciter,
22. q. 114.10.c.

120 Bona temporalia secun-
dum se sunt bona secundum
quid, sed ut dicunt ad beatifi-
tudinem sunt bona simpliciter,
12. q. 114.10.c.

121 Bona exteriora, ut divi-

tia, & honores, sunt bona sim-
pliciter, id est absolute, & se-
cundum naturam suam, non
ca hac est justitia; sed virtutes
sunt bona simpliciter, id est u-
niversaliter, 22. q. 58.10.ad 2

122 Exteriora bona sunt bo-
na instrumentaliter, non au-
tem principaliter, licet secun-
dam Stoicos sint nulla, 12. q.
59.3.c. & 22. qu. 58.10.ad 2. & q.
125.4.ad 3. & 3. q. 15.6.ad 2

123 Bona temporalia non
sunt præmia virtutum, nec sub-
tractio eorum est præma peccati
principaliter, 12. qu. 87.7.ad 2
& q. 108.3.ad 4

124 Sunt eius, cui Deus con-
cedit quoad proprietatem, sed
quoad usum sunt etiam alio-
rum, 22. q. 32.5.ad 2

125 Deus dat iustis tantum
de bonis, & malis temporali-
bus, quantum expediat eis ad
beatitudinem, 12. qu. 87.7.ad 2
& q. 114.10.c.

126 Dat malis bona tempo-
ralia, & bonis mala tempo-
ralia, ut eis referret majora, id est
externa, 12. q. 87.7.ad 2

127 Bona temporalia dantur
indignis a Deo ad correptionem
nem, vel ad damnationem eorum,
12. q. 87.7.ad 2. & 22. q. 32.
2. c. fin.

128 Omnia temporalia bona,
& mala equaliter eveniuntur bo-
nis, & malis quoad substan-
tiam, non autem quoad finem,
12. q. 114.10.ad 4

129 Temporalia nullius mo-
menti sunt respectu spiritua-
lium, 12. q. 1.6.c.fin. & q. 87.7.
ad 2. & 22. q. 36.2.c.fin.

130 Spiritualia facient in per-
petuum, non autem tempora-
lia, quia temporalia paulatim
sumuntur, & corruptuntur,
12. quæst. 31.5.c. item qu. 32.2.
c.fin. item q. 33.2.0.

131 Temporalia non habita-
petuntur, sed habita satidici-
tar, spiritualia vero ex con-
verso, 12. qu. 2.1.ad 3. & q. 32.2.
c.fin. item q. 33.2.0.

132 Spiritualia non sapiunt
habentibus affectum infedelium
amore defecationum corpora-
lium, & præcipue veneriarum,
22. q. 20.4.c. & q. 46.2.c.

B O
133 Spiritualia possunt simul
& multis integre possideri, non
autem corporalia, 12. qu. 28.4.
ad 2. & q. 23.1.ad 3

134 Promissiones bonorum
temporalium in veteri lege
fuerunt figura spiritualem in
nova lege, 12. q. 114.10.ad 1

135 Bonum morale præci-
pue consistit in conversione ad
Deum, & malum in aversione,
22. q. 19.2.ad 2

136 Bonum, & malum spe-
ciali modo, scilicet morale, in-
venitur in habitibus ecclesio-
nem, 1. q. 48.5.c.

137 Bonum in naturalibus,
& moralibus duplex, scilicet
essentialis, & accidentale, 12.
q. 18.3.ad 3

138 Omne bonum honestum
vel utile est bonum morale,
non autem omne deletable
est bonum moraliter, quia illa
dicuntur secundum rationem,
illud autem secundum appeti-
tum, 12. q. 34.2.ad 1

139 Boni mores dieuntur qui
ratione congruent, mali vero
qui a ratione discordant, 12.
q. 100.1.corp.

140 Bonum non contrariatur
bono in moralibus, sed tantum
in aliis, 12. q. 11.8.ad 1

141 Virtus est bona seipsa,
non autem per aliam bona-
tem, 12. q. 55.4.ad 1

142 f. Bonum quod ponitur
in definitione virtutis, non est
bonum transcendens, sed bo-
num rationis, 12. q. 54.3.ad 2
item q. 55.4.ad 2

143 Ad bonum operandum
requiritur virsus moralis in-
clinans, & prudentia dirigens,
12. q. 113.1.ad 2

144 Actus exterior addit ad
bonitatem vel malitiam, ex
objeto vel circumstantis a-
tui voluntatis, non autem ex
fine, nisi actus voluntatis fiat
melior vel peior tripliciter,
scilicet secundum numerum,
extensum, vel intensum, 12. qui
20.4.0. item q. 24.3.corp. item
22. q. 76.4.ad 2

145 Eadem bonitas vel ma-
litia ex fine est actus exterio-
ris, & actus voluntatis, non
autem alia, 12. q. 20.3.c. & 4.
c.fin. item q. 33.2.0.

C A 201
146 Tota bonitas vel mali-
tia actus exterioris ex fine est
ex actu voluntatis, non autem
aliae, sed converso, 12. q. 20.
2. o.

147 Bonitas, & malitia ex
fine prius est in actu volunta-
tis, quam in actu exteriori.
Similiter que est ex objecto,
vel circumstantiis, ut est in
executione operis. Sed ut est
in ordinazione, & apprehen-
sione rationis, est converso,
12. q. 20.1.o.

Bos haber quinque utilita-
tes, scilicet quia immolatur,
arat, comeditur, lac, & co-
riam dat. Ideo furans redde-
bat quinque pro uno, 12. q. 105.
2. ad 9

Brachium significat poten-
tiam operativam, quæ tripli-
citer impeditur, scilicet a Deo,
a diabolo, & ab utroque, 1.
q. 100.10.ad 3

Bubo nocte paxum querit.
Ideo significat luxuriosos, qui
deleflati querunt in nocturnis
operibus quæ agunt, 12. q. 102.
6.ad 1

Baccella, quam porrexit
Christus Iude, non fuit corpus
Christi, sed purus panis, 3.q.81.
2. ad 3

C

1 C Adre non permitit
Deus aliquos, nisi a-
lios erigat, 1. q. 23.6. ad 1

1 Reprobator verbum Cain
dicentis: Major est iniurias
meas quam ut veniam merear;
quia misericordia Dei peccan-
tibus per penitentiam veniam
præberet, absque ullo termino,
3. q. 84.10.c.fin.

1 Calix debet esse de auro,
vel argento, vel stanno, 1. q.
82.3.ad 6

2 Sicut non potest facere ali-
quæ Ecclesia prælatus, quod
calix consecratus definat esse
consecratus, si maneat integer,
sic multo minus potest facere, ut
homo Deo consecratus, quan-
dia vivit, consecratus esse de-
ficit, & quod ille qui profes-
sus est religionem, non sit reli-
giofus, 22. q. 88.11.c.

1 Si calor subsisteret, ita
calefaceret, sicut nunc in-
calefaceret, 1. 5. he-

hærens, 1. quæst. 56. 2. c.
2 Calor naturalis agit in virtute animæ, ut instrumentum eius, 1. q. 115. 1. ad 5. item qu. 218. 1. ad 3

3 Digerendo generat pinguedinem, qua ipsum conservat, quasi eius nutrimentum, 22. q. 92. 2. ad 2

4 Calor disponens ad formam ignis manet post adventum eius, non quidem idem numero, sed idem specie, quia non est idem subiectum eius, 2. q. 7. 13. ad 2. & q. 9. 3. ad 2

5 Ignis quantuncunque calidus, non calefaret, nisi efficit motus coeli, 22. q. 109. 1. c.

6 Calor, & aliae qualitates tangibles erunt in corpore gloriose ex natura sua, quæ non erunt reducta ad medium rei secundum æquidistantiam ab extremis acceptum, sed ad medium proportionis, secundum quod competit optimæ complexioni humanae in singulis partibus. Et ideo talius illorum corporum est delectabilissimus, quia potentia semper deleteratur in convenienti, & tristatur in excessu, 3. q. 54. 2. ad 1. & ad 2

7 Virtus in semine agit per triplicem calorem, scilicet animalis, elementi, & coeli, 3. q. 118. 1. ad 3

Caloræ locus dicitur communis locus decollatorum, non autem a capite Ad ebi seputi, 3. q. 46. 10. ad 3

1 Calumnia est falsa & malitia impositio criminis, 22. q. 68. 3. ad 1
2 Est defensio criminis per fraudes, dolos, & mendacia, 22. q. 69. 2. 3. corp.

Ars campiorum uititur de summi mitem ad debitum & idoneum usum: ratio est, quia illud lucrum vel illud plus quod accipitur a campioribus in tali permutatione monetur, non accipitur ratione pecuniae quæ de se non parit pecuniam, sed de se est invendibilis, sed ad vitandum damnum, fave ratione periculi vel interesse, ut subveniant salariis pensionum domorum, ministrorumque, & laboribus & expensis,

in arte necessaria & licita, ne fructu ponant operam, & suorum suum ad utilitatem aliorum, 22. q. 78. 2. ad 4

3 Canis in veteri lege non offerebatur, quia erat animal immundum. Nec redimebatur, quia eovetabant idolorum in suis sacrificiis. Et significat rapacitatem, de quo non licet fieri oblatio. Sed alia animalia immunda redimebantur, 22. q. 102. 3. ad 7. & 22. q. 86. 3. ad 2

4 Canis videtur uti syllagmo divisivo, 22. q. 11. 2. 3. ad 3

Canonicus regularis potest transire ad religionem monachorum, & non e converso, nisi sint laici, 22. quæst. 189. 8. ad 2

1 Cantus, & laus vocalis erit in beatis post resurrectiōnem, 22. q. 33. 4. c.

2 Salubriter fit in ecclesia, ad devotionem excitandam, 22. q. 91. o.

3 Cantus theatricus, vel aliquod aliud artificiale organum in ecclesia ad delestatōrem, vel ostentationem, improbat, 22. q. 91. 2. ad 2. & ad 4

4 Diaconi, & prelati non debent cantibus infestare, sed prædicationi, doctrina, & lecōmofy, 22. q. 91. 3. ad 3

Capacitas duplex, scilicet naturalis potentia, & obedientialis. Prima semper impetrat secundum genus singulorum, & non secundum quodlibet individuum; secunda vero neutrō modo, 3. q. 1. 3. ad 3

1 Capitalē vitium dicitur a capite membro, quia pena capitis punitur, vel quia est causa finalis per se multorum peccatorum, 22. q. 84. 3. 4. o. & 22. quæst. 34. 5. c. & qu. 35. 4. c. & q. 158. 7. s.c. & q. 149. 5. c. & q. 153. 4. o. & q. 158. 6. c. ad 2

2 Capitalia dicuntur, quia ut in pluribus alia oriuntur ex eis, licet quandoque aliquod vitium ex bono oriatur, per abusum, ut ex obieſto, non autem ut ex principio, 22. q. 55. 4. ad 1

3 Vitia capitalia dicuntur a fine proprio, non quidem omnium, sed eorum ex quibus sapientia alia oriuntur, non autem ab ultimo, 22. q. 34. 5. c. & q. 35. 4. c. & q. 36. 4. ad 1

4 Sunt rautum septem, ad quæ omnia alia reducantur, scilicet vanæ gloria, acedia, invidia, ira, avaritia, gula, & luxuria, 22. q. 84. 4. o.

Prælatus praefit in capitulo,

sicut iudex in foro judiciali,

22. q. 31. 7. ad 1

1 Caput naturale habet tria respectu aliorum membrorum, scilicet ordinem, perfectionem, & virtutem influendi, 3. q. 8. 1. 8. c.

2 Significat multa, secundum similitudines ad multas proprietates eius, 22. q. 84. 3. 4. o. & 3. q. 8. 1. c.

3 Omnes operationes animales a capite principium habent, 3. q. 8. 1. c.

4 Inuit in alia membra duplicit, scilicet intra, & extra, gubernando actiones exteriores, 1. q. 8. 6. 7. c.

5 In capite vident omnes sensus, in cæteris vero membris est tantum unus sensus, scilicet tactus, 3. q. 8. 1. c. & q. 66. 7. ad 3

6 Character non est propriæ in genere, nec in specie, sed reductive, sicut ens incompletum, quia est potentia instrumentalis, 3. q. 66. 2. c. fin.

7 Est in secunda specie qualitat, 3. q. 63. 2. o.

8 Definitio triple characteris, 3. q. 63. 3. 5. o. & q. 72. 5. c.

9 Est potentia, qua renati in vitam spiritaliè possunt facere operationes similes virtutibus, quibus sacramenta efficaciam habent, 3. q. 72. 5. c.

10 Est duplex, scilicet potentia activa, & passiva, 3. q. 63. 2. c.

11 Est sacramentum, & res sacramenti, 3. q. 63. 3. ad 2. & 6. ad 3. & q. 66. 1. b. & c. & 12. ad 1

12 Habet rationem signi, ratione sacramenti sensibilis, & ratione configurationis, 3. q. 63. 1. ad 2. & 2. ad 1

8 Est participatio sacerdotii Christi, 3. q. 63. 3. 5. c. & q. 65. 3. ad 3

9 Est subjective in anima, sicut virtus instrumentalis, 3. q. 50. 4. ad 3. & q. 63. 2. c. & 5. ad 1. & ad 2. & q. 68. 1. c.

10 Est objective in potentia animæ, & non immediate in essentia animæ, 3. q. 63. 4. o.

11 Est principaliter in potentia intellectiva, & secundario in affectiva, 3. q. 63. 4. ad 3. & 5. c.

12 Semper manet, etiam in damnariis, quia est indelebilis, 3. q. 50. 4. ad 3. & q. 63. 2. c. & 5. o. & q. 64. 9. ad 3. & q. 66. 9. c. & q. 82. 8. c.

13 Christus nullum habuit characterem, 3. q. 63. 5. 6. c.

14 Christus est character patris, 3. q. 63. 1. ad 2

15 Non habens characterem baptifni nullum alium recipere potest, quia ille praefapparetur de necessitate ab omni alio, 3. q. 72. 6. o.

16 Character baptisimi est alius a charactere confirmationis, & ordinis, quia sunt ad distinctos: actus, 3. q. 72. 5. c.

17 Character baptisimi est potentia passiva, seu character confirmationis, & ordinis est potentia activa, 3. q. 63. 3. c.

18 Est a tota Trinitate, sed appropriatum filio, 3. q. 64. 1. c.

19 Est proprio character Christi, tanquam ducus quo configurantur fideles sacerdotio Christi, 3. q. 63. 3. o.

20 Character secundum omnines imprimitur in quibusdam sacramentis, 3. q. 63. 1. o.

21 Imprimitur solum in sacramentis novæ legis, 3. q. 63. 6. ad 3. item q. 63. 1. ad 3. item

2. c.

22 Imprimitur solum in tribus sacramentis, scilicet baptismo, confirmatione, & ordine, 3. q. 63. 6. o. & q. 72. 5. o. & q. 80. 10. ad 1

23 Est causa gratiæ sacramentalis, 3. q. 63. 2. o. & q. 69. 10. c.

24 Per characterem deputantur fideles ad actus convenientes presenti ecclesiæ, per prædestinationem vero ad præsum

minum virtus aeterna, 3. q. 63. 1.
ad 1. & 2. c.

25 Charitas bestiae est ob-
linata malitia, vel profilio
illiciti cultus, 3. q. 63. 3. ad 3.

Charadrius est avis garrula,
ideo significat loquaces, 12. q.
102. 6. ad 1. fin.

1 Charitas est accidentis, 22.
q. 23. 3. ad 3.

2 Est habitus in anima crea-
tus, contra Magistrum senten-
tiarum, 22. q. 23. 2. c.

3 Est virtus, 22. q. 23. 3. 0. &
q. 27. 1. c.

4 Potest dici virtus genera-
lis, 22. qu. 58. 6. c. & 1. q. 85. 2.
ad 1.

5 In quantum ordinat actus
omnium virtutum ad bonum
divinum. Sed ut respicit bo-
num divinum, ut proprium
objecitum, est virtus specialis,
22. q. 58. 6. c. & 3. q. 85. 2. ad 1.

6 Est amicitia, 12. q. 65. 5. c.
& q. 66. 6. ad 2. & 22. q. 23. 1. 0.
item q. 24. 2. c.

7 Est radix omnium virtu-
tum, 12. q. 62. 4. c. & q. 65. 5. ad
2. & q. 71. 4. c. & q. 84. 1. ad 1.
item 22. q. 23. 8. ad 2. & q. 139.
2. ad 2

8 Est mater omnium virtu-
tum, 12. q. 62. 4. c. & 22. qu. 23.
2. ad 3. & q. 186. 7. ad 1.

9 Est forma omnium virtu-
tum, 12. q. 62. 4. c. & 22. q. 4. 3.
c. & q. 23. 8. 0. & q. 24. 12. ad 4.

10 Charitas, qua formaliter
diligimus, et quodam par-
cipatio divinae charitatis, qua
Deus est, 22. q. 23. 2. ad 1. item
3. ad 3. item q. 24. 2. ad 1. item
7. c.

11 Est amor Dei, non qua-
lisunque, sed quo diligitur
Deus, ut beatitudinis objec-
tum, 12. q. 65. 5. ad 1. & q. 109.
3. ad 1. & q. 103. 3. ad 1. & ad 3.
& 22. q. 23. 4. c.

12 Non potest esse informis,
22. q. 24. 12. ad 4. & q. 45. 4. c. &
q. 136. 3. c. & 3. q. 79. 1. c. fin.

13 Actus charitatis duplex,
scilicet elicitus, & imperatus, 3.
q. 85. 2. ad 1

14 + Motus mentis humanae
in fruitione Dei, in qua con-
ficit vita aeterna, est actus cha-
ritatis, 12. q. 114. 4. c.

15 Objectum charitatis pro-

primum, & principale, & formale
est bonitas summa, id est Dei,
22. q. 4. 3. 2. & q. 12. 2. c. & q. 21.
2. ad 2. item q. 24. 1. c. & 4. ad 2

16 Charitas pro objecto ha-
bet ultimum finem, sc. beat-
itudinem aeternam, 22. q. 23. 4.
ad 2. & q. 24. 1. ad 3. & 10. c. &
q. 44. 5. c.

17 Habet duo objecta, scil.
principale, id est bonitatem
Dei, & secundarium, id est
bonum proximi, 22. q. 23. 2. ad
3. & q. 66. 6. c.

18 Dilexit proximum pro-
pter Deum, ideo objectum
eius proprius est Deus, 22. qu.
21. ad 3. & 3. ad 1. & q. 23. 5.
ad 1

19 Tendit in ultimum finem
sub ratione finis ultimi, quod
non convenit alicui alteri vir-
tuti, 22. q. 26. 1. c.

20 Dilectio Dei est finis di-
lectionis proximi, 22. qu. 44.
2. o.

21 + Charitas via non por-
et aequali charitati patris, 1.
qu. 117. 2. ad 3. & 12. qu. 67. 6.
ad 3

22 Charitas superexcedit fa-
cultatem totius naturae, 12. q.
113. 9 ad 2. & 21. q. 24. 2. 3. c.

23 Est nobilior anima Christi
& aliorum, secundum quid,
non autem simpliciter, 22. qu.
23. 3. c.

24 Donum sapientiae corre-
pondet charitati, 22. q. 23. prin-
item q. 45. princ.

25 Est potissimum virtutum, 1.
q. 117. 2. ad 3. & 12. q. 66. 6. o.
item 22. qu. 23. 6. o. & q. 24. 4.
ad 2. q. 10. 4. o. & q. 34. 5. ad 1.
& q. 117. 6. c. ad 1. & q. 157. 4.
ad 3

26 Quilibet habens charita-
tem habet omnes alias virtutes,
12. q. 65. 3. 5. o.

27 Nulla vera virtus potest
esse sine charitate, 12. q. 65. 2.
4. o. & q. 71. 4. c. & 22. q. 23. 7.
o. & q. 51. 2. c. & q. 108. 2. ad 2

28 Est major alias, quia pro-
pinquius se habet ad objectum
sum, scilicet ad Deum, quam
fides, & spes. Ideo nobilior est
eis, 12. q. 66. 6. o. item 22. q. 23.
6. c.

29 Sola charitas imperat o-
mni virtuti, 12. q. 114. 4. o.

30 Ponitur in definitione
cuuslibet virtutis, non qui-
dem essentialiter, sed quia ab
ea dependent, 12. q. 62. 2. ad 3.
& 22. q. 23. 4. ad 1

31 Nulla virtus habet tan-
tam inclinationem ad suum
actum, nec ita delehabiliter
operator, sicut charitas, 22.
q. 23. 2. c. fin.

32 Omnia praecpta moralia
fundantur in praeceptis chari-
tatis, 3. q. 47. 2. ad 1

33 Charitas conjungit Deo
realiter, & attingit ipsum reali-
ter, non autem fides, nec spes,
22. q. 45. 2. c. fin. & 4. c. & 6. ad
2. & q. 172. 4. c. & q. 184. 1. c.
ad 2

34 Sapientia est differat a
charitate, tamen presupponit
eam. Et ex hoc ipso dividit
inter filios perditionis, & re-
gni, 12. q. 45. 4. ad 3

35 Charitas facit tendere in
Deum, uniendo affectum ho-
minis Deo, spes autem ut adi-
piscendo, 12. q. 17. 6. ad 3

36 Sub charitate compre-
henditur omnis alia amicitia
& dilectio licita, non autem
illicita, quia charitas non pot-
est esse cum peccato mortali,
22. q. 45. 4. c.

37 Quicquid pertinet ad do-
num, vel virtutem fortitudinis,
potest etiam ad charitatem
pertinere, 22. q. 139. 2. ad 2

38 Voluntas est subiectum
charitatis, 1. q. 59. 4. ad 3. &
q. 82. 5. ad 2 & 12. q. 16. 6. c. & q.
57. 1. c.

39 Charitas improprie dicitur
esse in concupisibili, 1. q.
82. 5. ad 2

40 + Non est in nobis natu-
raliter, nec causatur ex af-
fici bus nostris, sed infunditur a
Deo, 22. q. 24. 2. o. & 20. c. &
q. 172. 2. ad 1

41 Est in omnibus habenti-
bus gratiam gratum facien-
tem, 22. q. 8. 4. c. & q. 47. 1. 4. c.

42 Augetur essentialiter, 12.
q. 52. 1. c. & q. 66. 1. o.

43 Non augetur per addi-
tionem, sed per intentionem,
secundum accessum ad termi-
num, 12. q. 52. 2. o. & 22. q. 24.
5. o.

44 Visio beata, charitas, &

hojusmodi, que pertinent ad
premium essentialie, non au-
gentur in beatis, ex quo jam
sunt effecti beati, 22. qu. 24. 3.
ad 3

45 Potest augeri in infini-
tum, 22. q. 24. 7. o.

46 Quilibet actus charitatis
disponit ad charitatis aug-
mentum, reddendo hominim
promptiorem ad iterum agen-
dum, & habilitate crescentem,
donec conetur ad perfectionem,
& runc adiu augetur, 22. qu.
24. 6. o.

47 Unico actu augetur, si
fit cum toto conatu, non au-
tent aliter, 12. qu. 52. 3. o. &
22. q. 24. 6. o.

48 Charitas non potest mi-
nui, 22. q. 24. 10. o.

49 Charitas non potest a-
mitti per peccatum veniale,
12. q. 71. 4. c. & q. 78. 2. ad 1. &
q. 88. 1. ad 2

50 Veniale peccatum non
contrariatur habitui charita-
tis, sed fervori actus eius, quem
minuit, 12. qu. 71. 4. c. & 22.
q. 24. 8. ad 2 & qu. 54. 3. c. & q.
107. 3. ad 2 & 3. qu. 79. 4. c. &
q. 87. 1. 2. c.

51 Charitas via potest amiti-
ti, non autem charitas patris,
22. q. 24. 12. o.

52 Quilibet peccato mortali
amittitur, 12. q. 71. 3. c. item
4. c. item 22. q. 24. 12. o. item
q. 45. 4. c. item 3. q. 79. 6. ad 2.
& q. 84. 10. c.

53 Habet modum quod a-
etus quos imperat, non autem
quod adum quem elicit, 3. q.
85. 2. ad 1

54 Datur secundum mensu-
ram subiecti, id est secundum
capacitatem naturae, & cona-
tum, 1. q. 62. 6. o. item 22. q. 24.
3. o. item 3. q. 69. 8. ad 3

55 Gradus charitatis triplex,
scilicet incipientum, pro-
ficientum, & perfectorum, 22.
q. 24. 9. c. item 1. q. 183. 4. o. item
q. 184. 2. o. item 3. ad 2

56 Beatus datur secun-
dum diversos gradus charitatis,
1. q. 12. 6. c. & 22. q. 24. 3. ad 2.
& 3. q. 55. 1. ad 3

57 Eadem numero est cha-
ritis Dei, & proximi, 22. q. 17.
3. c. & q. 18. 2. ad 3. & q. 23. 5.
o. &

208 & q. 25. 1. o. & q. 81. 4. ad 3. & q. 103. 1. ad 3.

58 Charitas via manet eadem numero in patria, 12. q. 67. 6. o. & q. 111. 3. ad 2.
59 Habet ordinem, 22. qu. 26. 1. o.

60 Ordo charitatis attenditur secundum affectum, & effectum, 22. q. 26. 6. o.

61 Dilectio Dei est prior dilectione proximi, ordine perfectionis, & dignitatis, sed e converso ordine generacionis, & dispositionis, 12. q. 68. 8. ad 2.

62 Ordo charitatis cadit in precepto, 22. q. 44. 8. o.

63 Manebit in patria, 22. q. 26. 13. o.

64 In patria nullus erit ordo dilectionis, nisi secundum propinquitatem ad Deum, 22. q. 26. 13. o.

65 Nullus potest certe cognoscere habere charitatem vel gratiam, nisi sibi de divinitus reveletur, 12. q. 112. 5. o. & 3. q. 80. 4. ad 5.

66 Cognitio non est obiectum charitatis, sed Deus cognitus, 12. q. 76. 6. ad 2.

67 Effectus charitatis sunt duodecim, scilicet vita spiritualis, observantia mandatorum, profectio contra adversa, beatitudo, venia, illuminatio, laetitia, pax, amicitia, libertas, filiatio Dei, & expulsio timoris, 3. q. 80. 6. c.

68 Charitas immediate tradit hominem Deo, adhuc ei per spiritus unione. Et est religionis principium, qua mediante opera divini cultus facit, 22. q. 82. 1. ad 1.

69 Quantuncunque minima, potest resistere culibet tentationi, 3. q. 62. 6. ad 3. & q. 70. 9. c.

70 Facit homines deformes, supra homines convertari in celis, & convenire cum Deo & cum angelis, 12. q. 85. 5. c.

71 Nominatur via ab Apostolo, qua Deo appropinquamus; quia per ipsam mens Deconitur, 1. q. 12. 4. c.

72 Unit nos Deo, sicut sunt illi qui rebus mundi penitus

abiebunt, solicite cogitant formam quæ Dei sunt, 22. q. 45. 2. corp. item 3. q. 89. 6. c.

73 Impeccabilitatem habet ex virtute Spiritus sancti, qui infallibiliter operatur quodcumque voluerit, & eriam secundum propriam rationem charitatis, non autem ex parte sui subiecti, 22. q. 24. 11. princ. & 3. q. 79. 6. ad 2.

74 De se præservat a peccato, sed habens eam peccatum mutabilitate liberi arbitrii, 22. q. 24. 11. c. princ. & 3. q. 79. 6. ad 2.

75 Donum sapientie non est causa charitatis, sed effectus eius, 12. q. 45. 6. ad 2.

76 Medicatio de divinis causat charitatem, quia causa necessitate loquendi deo, 12. q. 27. 2. c.

77 Suspendere contemplationem ad tempus propter fatum proximi pertinet ad humana p[ro]fessionem charitatis, 22. q. 182. 1. c. ad 3.

78 Gaudium deo in se est effectus charitatis, sed ut Deus participetur a nobis, est effectus speci, 22. q. 28. 1. ad 3. & 2. 4. c.

79 Bonitas amoris, desiderii, & gaudii, dependet ex eodem, ideo pertinent ad eandem virtutem charitatis, 22. q. 28. 4. c. & q. 29. 4. c. & q. 51. 2. o.

80 Refurgens per penitentiam in minori charitate habebit manus gaudium accidentale bonis factis prius in majori charitate, quam de factis post in minori, non autem manus gaudium essentiale, 3. q. 89. 5. ad 3.

81 Gaudium est magis effectus charitatis, quam ex sua, 22. q. 18. 1. o. & q. 35. 2. c.

82 Gaudium castitatem ex charitate non compatitur secundum tristitiam, sicut quod causatur ex spe, 22. q. 28. 2. o.

83 Charitas est habere pacem, sed facere pacem est sapientia ordinantis, 22. q. 45. 6. c. ad 1.

84 Concordia est effectus charitatis, 22. q. 29. 3. o. & q. 37. 1. c.

85 Debitum gratitudinis ex cha-

C A
charitate procedit, quæ quanto plus solvit, tanto magis debetur. Ideo obligatio gratitudinis est interminabilis, 22. qu. 106. 6. ad 2. & qu. 107. 1. ad 3.

86 Deus per charitati amorem dicitur, & fit pater noster, & sponsus noster, 22. q. 19. 2. ad 3.

87 Amare magis est effectus charitatis, quam amari, 22. q. 27. 1. o.

1 Caro dicitur tripliciter, scilicet natura, virtutum, & passibilitas, 3. q. 54. 3. ad 1.

2 Caro hominis de se non habet bonum virtutis, sed ut subest rationi, 12. q. 56. 4. c.

3 Caro in eodem tempore est eadem secundum speciem, non autem secundum materiam, 1. q. 119. 1. 2. o.

4 Fuis carnium videtur introductus post diluvium, 12. q. 102. 6. ad 2.

5 Castitas est virtus dicta a canticatione concupiscentiae, tanquam pueri, 22. qu. 151. 1. o.

6 Proprie est virtus specialis circa venerea, sed largi est virtus generalis, 22. q. 151. 2. o.

7 Ut elefantus est fructus, sed ut secundum rationem, est virtus, quia maxime disponit hominem ad perfectionem intellectualis operationis, 22. q. 15. 3. c. fi. & 151. 1. ad 4.

8 Castitas conjugalis non est virtus specialis supra castitatem, quia non habet laudem, nisi abstinentia ab illicitis defecationibus. Nec castitas virialis, quia non est perfecta, 22. q. 152. 3. ad 5.

9 Castitas est circa venerea, sed abstinentia est circa cibos, ideo different, 22. q. 151. 3. o.

10 Castitati antonomastice attribuitur decor, ideo virginati attributur excellentissima pulchritudo, 22. qu. 152. 5. c.

11 Castitas est subiectiva in anima, 22. q. 151. 1. ad 1.

12 Remedium sextuplex castitatis contra luxuriam, scilicet maceratio carnis per abstinentiam, vigilia, & hujusmodi, contemplatio divinorum &

C A
oratio, studium scripturarum, cogitatio sancta, exercitium contra otium, labor, & angustia, & solitudo, 22. qu. 188. 5. o.

13 Non omnne quod est praeter intentionem, est a casu vel a fortuna, sed tantum contingens raro, 22. q. 43. 1. ad 3. & q. 64. 1. c.

14 Nihil est a casu vel a fortuna respectu Dei, sed respectu carcerarum causarum, 1. q. 19. 6. c.

15 Catechismus non est sacramentum, sed sacramentale, 3. q. 54. 3. ad 2.

16 Est instruio credendum, explicite, præcedens baptizmum, 3. q. 71. 1. o.

17 Pertinet tantum ad sacerdotes, 3. q. 67. 3. ad 2.

18 Pueri sunt catechizandi, & patrini pro eis confessio nem facit, 3. qu. 71. 1. ad 2. & ad 3.

19 Ecclesia amittit cathedralis episcopalem propter malitiam populi, 22. q. 108. 4. ad 2.

20 Categorica dictio est, quæ abfolere ponit rem significatam circa aliquid suppositum, syncategorica vero, quæ importat ordinem predicatorum ad subiectum, 1. q. 31. 3. c.

21 Caco morti se tradidit, ne incurrederet servitatem Casaris, 22. q. 25. 1. 2.

22 Cavare mala est providentia, sicut & prosequi bona, sed cavere impedimenta extinencia est cautionis, 22. qu. 49. 8. ad 2.

23 Causa, ad quam necessario sequitur effectus, intelligitur tantum de causa per se complicita, & non impedita, 1. q. 15. 6. c. item 12. qu. 75. 1. ad 2.

24 Postea causa naturali, & sufficienti, ponitur effectus, non autem voluntaria, 1. q. 14. 8. ad 2. & q. 39. 8. o. item 9. 42. 2. o. & q. 46. 1. ad 9. & 30. & q. 61. 1. ad 1. & 3. q. 56. 1. ad 1.

25 Non omnis causa per se propria & sufficiens causat necessarium suum effectum, quia potest impediiri, 1. q. 15. 6. c. item qu. 116. 2. c. item 12. q. 75. 1. ad 2.

4 Causa duplex, scilicet dispositiva, & consummativa, 22. q. 94. 4. o.

5 Conservativa duplex, scilicet directe & per se, vel indirecte & per accidens, sicut quod removet, vel impedit alienem corruptem, 1. qu. 104. 1. 2. corp.

6 Genus causa est quadruplices, scilicet finalis, formalis, efficientis, & materialis, 22. q. 27. 3. c.

7 Causa duplex, scilicet per se, id est causans per virtutem suam, & per accidens, id est removens impedimentum, 1. q. 114. 3. c. & 12. qu. 75. 4. c. item q. 76. 1. c. item q. 85. 5. c. item q. 85. 9. c. & 22. q. 3. 1. ad 2. & q. 4. 7. c.

8 Occasio significat causam imperfectam, non autem semper causam per accidens, 22. q. 43. 1. ad 2.

9 Causa per accidens dupliciter, scilicet quod accidit causa per se, vel quod accidit effectui per se. Et hoc tripliciter, scilicet habens ordinem per se vel ut in paucioribus, vel non habens ordinem, nisi secundum assertimationem. Primum est removens impedimentum contrarium vel non contrarium. Secundum est causas vel fortuna, 22. q. 43. 1. ad 3. item q. 85. 8. c.

10 Non omne quod sit, habet causam per se, sed tantum ens per se, non autem ens per accidens, quia non est proprie ens, sed magis ordinatur cum non ente, 1. q. 115. 6. c. & item q. 116. 3. corp.

11 A qualibet causa derivatur aliorum ordo ab suo effectu. Et unus ordo continetur sub ordine, sicut causa sub causa, & multiplicatur sicut causa, 1. q. 105. 6. c. & q. 106. 3. c.

12 Omne unum in multis operatur esse ab una causa, 1. q. 65. 1. c.

13 Idem effectus est ab infinitis causis per accidens, non autem per se, 1. q. 46. 2. ad 2. & 12. q. 1. 4. o.

14 Aucta causa auget effectum per se, non autem effectum

etum per accidens, 12. q. 37. 4. ad 1. & q. 85. 5. ad 1.

15 Aliquid est causa aliquius effectus dupliciter, scilicet directe ad illud agendo, & indirecte, quia non impedit cum proficit, 3. q. 47. 1. c.

16 Non est eadem essentia causa & effectus, 22. qu. 58. 6. c.

17 Habitudo ad causam non est de ratione entis causati, sed consequitur ad ea quae sunt de ratione eius, 1. q. 44. 1. ad 1.

18 Causa quandoque habet non necessarium habitudinem ad effectum propter defectum effectus, & non causa, 1. qu. 19. 3. ad 4.

19 Causa aequivoca est causatotis speciei, univoca verum tantum individui, 1. q. 13. 5. ad 1. & q. 104. 1. c.

20 Effectus univocus dependet tantum in fieri causa, sed aequivoco potest dependere etiam in esse, 1. q. 104. 1. c.

21 Effectus est in causa,

secundum similitudinem quadrupliciter, scilicet secundum esse naturale, & secundum

eadem rationem, ut in univocis,

vel secundum eandem

rationem tautum, ut in aequivo-

cis, vel spiritualiter, vel

influxu, 3. q. 62. 3. c.

22 Est in causa univoca, se-

condum similitudinem forma-

eipsum speciei, in causa vero

aequivoca, secundum simili-

dinem formarum excellentioris,

1. q. 42. 3. o. item q. 13. 5. c. item

q. 105. 1. ad 1. item q. 10. 2. corp.

item q. 115. 3. ad 3. item 3. q. 62.

4. c.

23 Causa instrumentalis non

participat actionem causa

principalis, nisi in quantum

per aliquid sibi proprium

dispositivo operatur ad effec-

tum principalis agentis, 1.

q. 45. 5. c.

24 Principalis est nobilior

suo effectu, non autem instru-

mentalitas, nec causa per acci-

dens, 12. q. 66. 3. ad 3. item 22.

q. 148. 3. ad 2. & q. 105. 2. ad 1. &

3. q. 79. 2. ad 3.

25 Effectus habet esse nobi-

lius & principalius, non autem

verius in causa principali, quam in se, non autem in causa instrumentalis, 1. q. 4. 2. c. & q. 18. 4. ad 3. & 12. q. 83. 1. ad 2.

26 Effectus assimilatur causa principali, non autem instrumentalis, 3. q. 62. 1. c.

27 Principalis, licet manifestissima, non potest propri dici signum sui effectus, licet occulti, sed tantum causa instrumentalis, quia non mota, est effectus, 3. q. 62. 1. ad 1.

28 Eiusdem & similiter non potest esse duplex causa proxima, vel remota, sed diversimode, 1. q. 52. 3. c.

29 Idem respectu eiusdem potest esse causa & effectus diversimode, 12. q. 33. 4. ad 2.

30 Effectus denominatur a causa proxima, non a remota, vel universalis, 1. q. 14. 3. ad 1. & q. 25. 3. ad 4. & 3. q. 4. 1. ad 1.

31 Quanto remotor est a causa, tanto est debilior, 12. q. 66. 1. c.

32 In quolibet genere causarum causa distat ab effectu, secundum perfectionem, vel secundum virtutem, 1. q. 33. 1. ad 1.

33 Quilibet causa primo operatur in sibi propinquus, & per illud in alia, 3. q. 56. 1. c.

34 Causa prima duplex, scilicet prima in genere, & prima simpliciter, scilicet Deus, 1. q. 19. 8. o.

35 Causa prima, scilicet Deus, produxit materiam de nihilo, 1. q. 14. 11. o. & q. 15. 3. ad 3. item q. 44. 2. o. item 4. ad 4. 1. item q. 45. 1. ad 2. & 4. ad 3. & q. 46. 1. ad 3. & q. 47. 1. o. & q. 57. 2. c. fin. item q. 65. 4. c. fin. & q. 91. 2. c. item q. 105. 1. c. ad 1. & q. 117. 3. c.

36 Procreacionis divinarum personarum sunt causa prima creationis omnium creaturarum, 1. q. 33. 3. ad 1. & q. 45. 6. o. & 7. ad 3.

37 + Effectus non trahit necessitatem, vel contingiam a causa prima, sed a proxima, 1. q. 14. 13. ad 1. & 25. 3. ad 4. & q. 47. 1. ad 2. & q. 103. 7. ad 3. item 3. q. 4. 1. ad 1.

38 Causa prima plus influit quam secunda, 1. q. 104. 2. c. 55 D-

209
item 12. qu. 19. 4. c. item qu. 84. 5. c.

39 Operatio causae secundae semper fundatur super operationem causae primae, & praesupponit eam, 12. q. 19. 4. c.

40 Causae habent intra se ordinem, quia huius est ratio agentis, agentis forme, forma materie, 1. q. 5. 2. ad 1. item 4. c. & q. 85. 3. ad 4. & 12. q. 1. 2. c.

41 Causa percussio est nobilior suo effectu, non autem causa disponens, 12. q. 66. 6. ad 3

42 In causis agentibus quanto aliud est prius, tanto est perfectius, in causis autem materialibus est imperfectius,

22. q. 1. 7. ad 3

43 Semper oportet quod causa per se sit prior effectu, 1. q. 95. 1. c. & 12. q. 112. 1. c. & 22. q. 148. 3. ad 2

44 Quanto causa est altior, tanto causalitas eius ad plura se extendit, 1. q. 65. 2. c.

45 Omnis causa dicit diversitatem substantiae ab effectu, 1. q. 33. 1. ad 1

46 + Omnia nobilior modo sunt in causa sua, quam in suo causato, 1. q. 4. 2. c.

47 Causa semper excedit suum causatum, 12. q. 66. 1. c.

48 Quicquid est causa causa ut causa, est causa causa, 1. q. 40. 2. ad 2. item 12. q. 79. 1. ad 3. & 2. c.

49 Omnis effectus dependet a causa sua, 1. q. 33. 1. ad 1. & q. 104. 1. 2. c.

50 Causa effectus non potest esse posterior effectu ordinatio durationis, sicut finalis, 3. q. 62. 6. c.

51 Nulla creatura est causa activa alterius, quoad novam formam, vel dispositionem, sine mutatione, sed conservat sine mutatione, 1. q. 104. 2. ad 3

52 Quid est prius in causando, est posterius in causato, & e converso, 1. q. 5. 4. c.

53 Causa cognoscitur per effectum, quandoque, & e converso, 1. q. 85. 3. ad 4. & 8. ad 1

54 Effectus dupliciter cognoscitur in causa, scilicet demonstrative, & per coniecturas, 1. q. 14. 13. c.

55 Dupliciter representat caelum, scilicet quoad esse, & secundum formam, 1. q. 45. 7. c. Cautela, vel cautio, cuius est vitare impedimenta bona operationis, et pars integralis prudentiae, 22. q. 48. c. & q. 49. 8. o.

1 Cæcitas mentis triplex, scilicet privatio luminis accidentalis, aversio voluntaria a primo intelligibili, tertia propter occupationem. Prima est pena, alia vero peccatum, 22. q. 15. 1. o.

2 Cæcitas, quæ quasi totaliter spiritualium, honorum cognitionem excludit, oritur ex luxuria. Hebetudo autem sensus, quæ reddit hominem debilem ad hujusmodi intelligentias, oritur ex gula, 22. q. 15. 2. s. o.

3 Cæcitas mentis, & hebetudo sensus opponuntur dono intellectus, 22. q. 8. 6. ad 1. & q. 15. 2. fin.

4 In cæco est aptitudo ad videndum, 22. q. 85. 2. ad 3.

5 Cæcus autem habet virtutem gressivam, per quam ambulare potest. Sed in quantum caret visu qui dirigit in ambulando, patitur defectum in ambulando, dum ambulat cœpitando, 12. q. 18. 1. ad 2.

6 Cœcus miraculose illuminatus naturaliter videt, 3. q. 27. 4. ad 3. f.

1 Cœlum habet materiam alterius rationis a materia quatuor elementorum, 1. q. 66. 1. ad 5. & 2. o. & 12. q. 49. 4. c.

2 In materia cœli non est potentia ad corruptionem, quia forma eius excludit omnem privationem ab ea, 1. q. 9. c. & q. 10. 5. c. item q. 97. 1. c.

3 Cœlum non est animatum, 1. q. 70. 3. o.

4 Non est de natura quatuor elementorum, 1. q. 66. 2. c.

5 Non est in potentia incomplete ad esse, sed tantum ad ubi, 1. q. 55. 2. o. item q. 98. 1. 3. c. & q. 66. 2. c. fin. item q. 79. 2. c. & q. 84. 3. ad 1. item q. 87. 5. c. item q. 90. 2. ad 1. & q. 97. 1. c. & 12. q. 49. 4. c. & 22. q. 24. 11. c.

6 Non incepit per generationem, quia non habet contrarium, sed incepit per creationem, 1. q. 46. 1. ad 3. & ad 5. & q. 66. 2. c. item q. 75. 6. c.

7 In cœlis non est habitus nec dispositio, 12. q. 49. 4. c.

8 Firmamentum est duplex, scilicet cœlum stellarum & pars condensata in nubes, 1. q. 68. 1. 2. 3. o. item q. 71. ad 1.

9 Dextrum cœli est orientis, sinistrum occidens, superius alter, ante hemisphaerium superius, post aliud, 1. q. 102. 1. c. f.

10 Cœli beatorum erant supra omnes cœlos, 3. q. 57. 4. c. ad 1.

11 + Non oportet aliquam partem cœli esse superiorem Christo, sed ipsum esse super omnes cœlos, 3. q. 57. 4. c. ad 1.

12 Cœlum empyreum non potest ratione investigari, 1. q. 66. 3. c.

13 Est immobile, 1. q. 66. 3. o. q. 102. 2. ad 1.

14 Est incorruptibile, & lucidum, sed non emitit radios visibilis nobis, 3. q. 66. 3. o.

15 Est supremum locum corporalium, 1. q. 102. 2. ad 1. item o. 118. r. ad 3.

16 Et locus beatorum hominum magis quam angelorum, & est ad congruitatem contemplacionis, non autem ad necessitatem, 1. q. 66. 3. c. ad 3. & q. 102. 2. c. ad 1. item 12. q. 47. ad 3. item 22. q. 175. 3. ad 4.

17 Est concreatum materialiter informe, 1. q. 66. 3. o.

18 Habet influentiam in inferioribus, 1. q. 66. 3. ad 2.

19 Diversæ opiniones Doctorum de aquis quæ sunt super cœlos, 1. q. 68. 2. 3. o.

20 Informitatem cœli expressit scriptura ex hoc quod dicit: Tenebrae erant super faciem abyssi, secundum quod sub cœlo eriam aer includitur, 1. q. 66. 2. c. f.

21 Cœlum aequum est supra firmamentum, id est, cœlum sydereum, quia est diaphanum, sicut & cœlum empyreum, quia est lucidum, 1. q. 66. 1. ad 1.

6 Non in spatiis inter aequali, & cœlum luna, est unum cœlum, secundum Damascenum, sed quatuor secundum Rabanum, 1. q. 68. 4. c.

23 Cœlum dicitur dupliciter, scilicet a proprietate, & a natura. Et hoc est triplex, scilicet immobile, mobile uniforme, & mobile difforme. Primum est cœlum empyreum, secundum aequum, tertium sydereum, & septem planetarum, 1. q. 68. 4. c.

24 Cœli sunt septem secundum Rabanum, scilicet empyreum, crystallinum seu aequum, sydereum, igneum, olympium, æthereum, & aereum, 1. q. 68. 4. o.

25 In cœlis non sunt plura individua ejusdem speciei, 1. q. 47. 2. c.

26 Cœlum sumitur tripliciter, scilicet essentialem, participative, & metaphorice. Et hoc tripliciter, scilicet Trinitas, bona spiritualia, & triplex visio scilicet corporalis, imaginaria, & intellectus, 1. q. 68. 4. c.

27 Cœlum tertium, ad quod raptus est Paulus, est triplex visio, triplex hierarchia, cœlum empyreum, vel Trinitas, 1. q. 68. 4. c. item 22. q. 175. 3. ad 4.

28 Virtus primi cœli recipitur in mediis cœli diversimode, secundum motus eorum, 1. q. 115. 3. ad 4.

29 Actiones & virtutes cœlorum diversimode recipientur in his corporibus inferioribus, secundum diversam materialis dispositionem, 1. q. 115. 3. ad 4. & 6. ad 2.

30 Omnis virtus generalis, vel specialis inferiorum reducitur ad virtutes cœlorum generales vel speciales, 22. q. 96. 2. ad 2.

31 Motus cœli est naturalis, 1. q. 70. 3. ad 4. & ad 5.

32 Est voluntarius ex parte motoris tantum, 1. q. 70. 3. ad 5.

33 Quilibet motus cuiuscunque cœli est regularis, & uniformis in velocitate, & tarditate e. 1. q. 32. 1. ad 2.

34 Quodlibet cœlum prater primum, movetur dupliciter, 48 Motor cœli superioris potest movere cœlum motoris inferius.

scilicet motu proprio, & motu primi cœli, 1. q. 68. 2. ad 3. & q. 115. 3. ad 4. & 22. q. 2. 1. o.

35 In cœlis est duplex motus, scilicet primus, id est diurnus super polos aequinoctiales ab oriente in occidens; & secundus e converso, super polos Zodiaci, 1. q. 67. 4. ad 3.

36 Item q. 104. 2. c.

37 Motus cœli est causa ventum, 1. q. 68. 3. ad 3.

38 Cœli sunt causa eorum, quæ sunt in his inferioribus, 1. q. 115. 13. o. & q. 95. 5. o. item 9. 66. 2. ad 2.

39 Tota materia corporum inferiorum subiicit variationi, secundum motum corporum celestium, 1. q. 115. 3. o.

40 Diversorum motuum corporum diversi sunt effectus, 1. q. 104. 2. c. f.

41 Effectus corporales in inferioribus non sequuntur ex necessitate a motibus cœlorum, 1. q. 115. 6. o.

42 Diffinita loci impedit effectum celestis corporis, 1. q. 115. 6. ad 2.

43 Grossities materiae, vel frigiditas, aut caliditas, aut alia hujusmodi dispositio impedit motus corporis celestis, 1. q. 115. 6. ad 2.

44 Effectus duplices subhant causaliat corporum celestium, scilicet effectus per accidentes contingentes in huminis vel naturalibus, & auctus liberi arbitrii, 22. q. 95. 5. c.

45 Cœlum moveatur ab aliquo intellectu, 1. q. 70. 3. o.

46 Est moveans seipsum, in quantum motor est ei intrinsecos, 1. q. 70. 3. ad 5.

47 + Motus cœli conjungitur orbi secundum totum, secundum Philosophos; ideo non movetur per accidentes ad motum cœli, 1. q. 51. 3. ad 3.

inferioris non autem e cor-
verlo, 1. q. 117. 4. ad 1

49 Cœlum est primum alte-
rans, non autem primum mo-
vens, sed moveret motu lo-
cali a superiori movente, 12.
q. 6. 1. ad 1. item q. 109. 1. c.

50 Virtus movens cœlum
dicitur esse in dextera parte
orbis quem moveret, unde in-
cipit motus, 1. q. 51. 3. ad 3.
item q. 52. 3. c.

51 Corpora coelestia non
sunt animata co modo, quo
plantæ & animalia, sed æ-
quivoce, anima videlicet dan-
te motum, non autem esse,
1. q. 70. 3. c.

52 Anima est nobilior cor-
pore cœli, 1. q. 70. 2. ad 4.

53 Corpus cœli est nobilius
corpo hominis, 1. q. 91. 1.
ad 2.

54 Corpus hominis est si-
milium cœlo, 1. q. 76. 5.
ad 2. item q. 91. 1. c. ad 3

55 Cœlum venit in compo-
sitionem hominis causaliter,
non autem essentialiter, 1. q.
76. 7. c. & q. 91. 1. c. ad 2. item
3. q. 57. 3. c.

56 Per se agit in corporibus
omnium inferiorum, sed in a-
nimis, & in potentia eius or-
ganicis agit per accidens, in
intellicere autem & voluntate
indirecè tantum, 1. q. 83. 1.
ad 5. item q. 115. 3. 4. o. item 6.
c. & q. 116. 1. c. item 12. q. 9.
3. o. item 22. q. 95. 5. 6. 7. o.

57 Celula cerebri triplex,
scilicet anterior, media, &
posterior, 1. q. 78. 4. c.

Cœna Christi fuit luna quar-
tadecima, sed pax eius fuit
luna quindecima, 3. q. 44.
2. ad 2. item q. 46. 9. ad 1

Centurio & Petrus reveriti
sunt Christum ex humilitate,
Zacharias autem ex amore, 3.
q. 8. 10. ad 3

Cere est oppidum prope Ro-
manam, 12. q. 99. 3. c.

Cerebrum est majus propor-
tionabiliter in homine, quam
in alio animali, 1. q. 91. 3.
ad 1. item q. 99. 1. c.

Cereis non utebantur Ju-
dei in cultu Dei, sed oleo,
1. q. 101. 1. ad 2

58 Ceremonia dicitur a Ce-

re oppido prope Romanam, vel
quaerit Cereris munia, 12. q.
99. 3. c.

59 Omnes ceremoniae sunt
quædam protestationes fidei,
12. q. 103. 4. c.

60 Ceremoniae sunt opera
exteriora ad cultum Dei per-
tinentia, 12. q. 99. 3. o. item
q. 101. 2. 4. c. & q. 103. 1. o.
& q. 104. 1. c. ad 3

61 Ceremonialia dicuntur,
quæ secundum se non habent
causam manifestam factorum,
licet possint habere causam
manifestam initiationis, 12.
q. 101. 1. ad 4

62 Ceremonialia veteris te-
mplementi sunt quædam deter-
minations juris naturalis,
& præceptorum moralium,
12. q. 99. 3. ad 2. item q. 103.
1. c. & 22. q. 112. 1. ad 3

63 Multæ particulares de-
terminations in ceremoniis
veteris legi habent causam
tantum figuralem, non autem
litteralem, nisi in communis,
12. q. 102. 1. ad 3

64 Ceremonia veteris legis
sufficiens dividuntur in sacri-
ficia, sacra, sacramenta, &
observantias, 12. q. 101. 4. c.

65 Ceremonia in veteri lege
fuenterunt multæ, ad repre-
mandam idolatriam, & ad si-
gnificationem multorum, 12.
q. 101. 3. c.

66 Certitudine potest esse ex
dubio, scilicet ex causa, &
ex subiecto, 1. q. 1. 5. ad 1. i-
tem 22. q. 4. 8. o.

67 Est tantum in cognitio-
ne, 12. q. 18. 4. c. item 22. q.
18. 4. c.

68 Principaliter & essen-
tialiter est tantum in cognitio-
ne, sed secundum similitudi-
nem, & participative, est
etiam in aliis, & in operibus
nature, vel artis, 12. q.
18. 4. c. item 22. q. 18. 4. c.

69 Certitudo cognitionis est
diversimode in Deo, in an-
gelis, & hominibus, 22. q.
9. 1. ad 2

70 Visus est simpliciter cer-
tior auditio, licet quandoque
sit e converso, 22. q. 18. 4.
8. ad 1

71 Virtus & natura sunt cer-
tio-

72 tiores arte, quia infallibilis
operator, 22. q. 18. 5. c.

73 Fides est certior omni vir-
tute intellectu ex parte rei
& causa, sed converso ex
parte subiecti, & evidentiæ,
1. q. 1. 5. ad 1

74 Certitudo spei est ex co-
gnitione dirigente, 12. q. 40.
3. ad 3. & 22. q. 18. 4. c.

75 Certitudo cognitionis est ex
fide, sed certitudo spei, & na-
tura ex a i o: ideo deficit
per accidens, 12. q. 20. 2. ad 3

76 ipsa viatorum habet cer-
titudinem ex fide, omnipot-
entia & misericordia Dei,

non autem ex meritis pro-
priis, 22. q. 18. 4. o.

77 Cesare dicitur Deus ab o-
mni opere condendo, non au-
tem propagando & confer-
mando, 1. q. 73. 1. ad 2. item
2. o. & q. 74. 2. ad 3. & q. 118.
3. ad 1

78 Persona Christi est tota in
quoilibet loco, sed non tota-
liter, 3. q. 52. 3. ad 3

79 Corpus, id est festum col-
lectæ, sicut in memoriam
pacis, & adiutoriorum Iudaœ-
rum in terram promissionis,
& figurabat ecclesiam beatō-
rum, 12. q. 102. 4. ad 10

80 Festum omnium Sancto-
rum secundum ei, vel festum
Angelorum, 12. q. 103. 3. ad 4

81 Cherubim interpretatur plen-
nitudo scientiæ, quæ est qua-
druplex in eis, scilicet per
fecta Dei visu, plena Divini
luminis suscepit, contemplatio
palchritudinis in
ordine rerum, & copiosa Di-
vine cognitionis effusio in
alios, 1. q. 63. 7. ad 1. & qu.
108. 5. ad 5

82 Chimera ratio, sive conce-
ptio non habet fundamentum
in re neque proximum, ne-
que remotum, quia neque est
similitudo aliquip rei extra
animam, neque consequitur
ex modo intelligendi rem ali-
quam naturæ. Et ideo ista
concepcionis est falsa, 1. q. 16.
3. ad 2. & 5. ad 3. & 7. ad 4. fin.
& qu. 48. 1. ad 2

83 Christus benedicti oportet
ab Episcopo in cena Domini-
ni, 3. q. 72. 3. o.

84 Christianus dicitur qui Christi
est, id est qui fidem Christi
habet, qui spiritu Christi vir-

tuose operatur; & ad imita-
tionem Christi peccatis mo-
ritur, 22. q. 124. 5. ad 1

85 Christus in triduo mortis
fuit non fuit vere homo, 3.
q. 50. 4. o.

86 In illo triduo mortis cor-
pus Christi non fuit vivum,
nec animatum, 3. q. 50. 4. b.
item c. ad 1

87 Totus Christus est ubique,
non autem totum, quia ma-
sculinum genus pertinet ad
personam, sed neutrum genus
pertinet ad naturam, 3. qu.
52. 3. o.

88 Natura divina constituit
personam Christi simpliciter,
non autem natura humana
ejus, sed secundum quid, ut
ab ea denominatur homo, 3.
q. 3. 1. ad 3

89 Persona Christi est tota in
quoilibet loco, sed non tota-
liter, 3. q. 52. 3. ad 3

90 Corpus, id est festum col-
lectæ, sicut in memoriam
pacis, & adiutoriorum Iudaœ-
rum in terram promissionis,
& figurabat ecclesiam beatō-
rum, 12. q. 102. 4. ad 10

91 Hoc est vera, & e converso,
92 Hoc est per se, & in ma-
teria naturali, Deus est ho-
mo, non autem per accidens,
nec in materia remota, nec
materia contingenti, ratione
suppositi, non ratione for-
matæ, 1. q. 16. 1. ad 1

93 Hoc est falsa, Deus factus
est homo, & e converso, si
ly factus, determiner subiec-
tum, vel predicatione absolute,
si vero determinet compo-
sitionem, est vera, sed con-
verba eius est falsa proprie, im-
proprie vero est vera, id est si
ly homo in subiecto supponat
simpliciter, & non personaliter,
1. q. 16. 6. 7. o. & q. 33. 3. c.

94 Hoc proprie est falsa, &
improprie vera, Christus fe-
cundum quod homo, et Deus;
eadem ratione, scilicet quia re-
cipio magis propriam fa-
ctum, non per naturam, nisi per
aliquid limitetur ad supposi-
tum, 3. q. 16. 11. o.

214 Hæc est falsa, Christus est tantum homo; sed hæc est vera, Christus est tantum id quod est homo, 3. q. 17. 1. ad 3.

12 Hæc est falsa de Christo, iste homo incepit, nisi addatur aliquid creatum, 3. q. 16. 7. c. fin. item 9. o.

13 Hæc est vera, Christus est creatura, secundum natum humanum, & est minor Patre, non autem simpliciter, 1. q. 41. 3. c. ad 4. & 3. q. 26. 8. o. item q. 20. 1. ad 1.

14 Hæc proprie est vera, Christus secundum quod homo, est creatura, quia reduplicatio magis proprie facit stare pro natura, nisi per aliquid limitetur ad suppositum; ideo hæc est falsa, Christus secundum quod homo hic, est creatura, 3. q. 16. 10. o.

15 Hæc propositio, Christus secundum quod homo est persona, non est vera, nisi redupliciter suppositum hominis, ut dicatur Christus secundum quod iste homo est persona, 3. dist. 10. q. 1. ar. 2. q. 1. c.

16 Natura humana in Christo est nobilior, quam in aliis ratione unionis ad Verbum, non autem essentialiter, 3. q. 2. 2. ad 2. & 5. ad 1.

17 Humanitas Christi fuit instrumentum divinitatis ejus, 3. q. 112. 1. ad 1. & 3. q. 7. 1. ad 3. & q. 8. 1. ad 1. & q. 13. 2. c. ad 2. item 3. 4. c. item q. 18. 2. ad 1. & q. 19. 1. c. & q. 34. 1. ad 3. & q. 43. 2. c. & q. 48. 6. c. item q. 49. 1. c. ad 1. & ad 2. & q. 50. 6. ad 3. & q. 56. 1. ad 3. & q. 62. 5. c. item q. 74. 3. c.

18 Potest dici individuum, particolare & singulari; non autem suppositum, hypostasis, res natura, vel persona; quia persona filii Dei est suppositum natura humana, 1. q. 29. 1. ad 2. item 3. q. 2. 2. ad 3. & 5. c. item q. 4. 4. c. ad 3. item q. 16. 32. ad 2. & ad 3.

19 Anima Christi est super omnes creaturem, 3. q. 59. 1. ad 3.

20 Est instrumentum divinitatis, 3. q. 13. 2. ad 2.

21 Ea sunt humana natura, non predicantur in abstracto de deitate, nec e con-

verso, 3. q. 16. 5. o. item q. 50. 3. ad 3.

22 Natura humana non prædicatur de Christo in abstracto, nec partes ejus, 3. q. 2. 8. c. & q. 3. 7. ad 1. item q. 16. 1. o. item q. 17. 1. c. item q. 50. 3. ad 3.

23 Natura divina, & proprietates ejus prædicantur de Christo in resto, tam in abstracto, quam in concreto humana vero tantum in concreto, 3. q. 3. 7. ad 3. item q. 17. 1. o.

24 Ea que possunt convenire personæ ratione sui, si habent repugniantem ad proprietas personæ divinae, non prædicantur de Christo; que autem convenienter ratione naturæ, vel ratione partis, discutuntur de Christo, licet repugnant persona divina; quod enim est persona proprium, de Christo non enunciatur ratione humana naturæ, nisi cum aliqua additione vel expressa, vel subintellæcia, 3. q. 16. 8. o. item q. 20. 2. o.

25 Deus est caput Christi, 3. q. 8. 1. ad 3. item 8. ad 2.

26 Christus, ante incarnationem erat caput Ecclesiæ, secundum humanitatem per operationem hominum in eum, & non e converso; sed post utroque modo; secundum divinitatem vero, ante & post; & per utramque operationem, scilicet ejus in nos, & e converso, 3. q. 6. 3. ad 3. item q. 68. 1. ad 1.

27 Christus secundum quod homo, est caput Ecclesiæ, triplice ratione, scilicet secundum ordinem, per seculum tria qua considerantur in capite, scilicet secundum ordinem, perfectionem, & virtutem; primo Christus habuit ordinem, quia caput est prima pars hominis, incipiendo a superiori; perfectionem autem, quia in capite vigent omnes sensus & interiores, & exteriores, com in carceris membris sit folius taclus; virtutem vero, quia virtus & motus ceterorum membrorum est a capite, & gubernatio eorum in suis actibus, propter vim sensitivam, &

mo.

notivam dominantem in capite; unde & reditor dicitur caput populi; & hæc spiritu alter competunt Christo, primo secundum propinquitatem ad Deum, gratia eius est aliorum; & prior; & si non tempore, quia omnes alli accepterunt griam, per respectum ad gratiam ipsius. Secundo perfectionem habet quantum ad plenitudinem omnium gratiarum. Tertio virtutem habet influenti gratiam in omnia membra Ecclesiæ, & ideo convenienter dicitur caput Ecclesiæ, 3. q. 8. 1. o. & q. 49. 1. c. & q. 49. 1. c. & q. 59. 2. c.

28 Tota humanitas Christi, secundum animam, & secundum corpus, insuit principaliiter in animas, & secundum in corpora, ideo secundum utramque est caput hominum quoad utrumque, 3. q. 8. 2. o. item 4. ad 1.

29 Proprium et Christi, esse caput Ecclesiæ, quoad influxum interiorum, sed quo ad influxum exteriorum convenienter alius participative, particulariter, & vice Christi; Christo autem secundum omnem locum, tempus, & statum omnium pertinentium ad Ecclesiam, & propria auctoritate, 3. q. 8. 6. o. item 7. c.

30 Christus est caput omnium hominum, sed primi beatorum, secundo habentium charitatem via, tertio fidem, quarto uiendorum, quinto uiibilium, sed nullo modo damnatorum, quia penitus desinunt esse membra Christi, 3. q. 8. 3. o. item q. 13. 3. c. & q. 19. 1. c. ad 1.

31 Eadem essentialiter est habitualis gratia Christi, quæ dicitur gratia unionis capitatis, & singularis personæ, 3. q. 7. 5. o.

32 Gratia unionis singularis, & capitatis sunt simili tempore, sed ordine naturæ & intellectus prius prædicti secundum, & secunda tertiam, quia prima, convenient Christo in quantum Deus, secunda, in quantum homo in se, tercia quod alios, 3. q. 7. 11. o.

33 In Christo fuit triplex plenitudo gratiarum; scilicet unionis personalis, capitatis, & singularis. Prima est eus ut causa finalis, secunda ut efficientis, tercia ut formalis ad omnem effectum, & ad omnem usum gratiarum, 3. q. 19. 4. item q. 48. 1. c.

34 Gratia personalis, & gratia capitis in Christo ordinatur ad astum. Non autem gratia unionis, sed ad esse personale. Ideo prima & secunda convenienter in essentia habitus, non autem tercia, licet etiam prima dicitur gratia unionis, in quantum facit congruitatem ad unionem, 3. q. 8. 5. ad 3.

35 Gratia habitualis fuit in Christo, 3. q. 7. 1. o.

36 Requievit super Christum spiritus Domini, qui quidem in homine dicitur esse per gratiam habitualem,

3. q. 7. 1. b. c.

37 Gratia unionis est esse personale, quod a Deo datum gratis humana natura in persona Verbi, & est terminus assumptionis ejus, 3. q. 66. c.

38 Gratia unionis in Christo duplicitate dicitur, scilicet voluntas Dei dans gratias, & donum ejus, id est unio, vel aliquis habitus. Primo modo loquuntur Sancti communiter, & est quid increatum;

non autem secundo modo, 3. q. 1. 10. c. item q. 6. 6. corp. item q. 7. 11. c.

39 Unio Christi facta est per gratiam primo modo, non autem secundo, 3. q. 2. 10. o. item q. 6. 6. o.

40 Gratia Christi, five unionis, five habitualis, dicitur naturalis Christo; quia habuit eam a nativitate, & quia caufatur a natura ejus divina, non autem a natura humana, 3. q. 2. 12. o. item q. 7. 13. ad 2. item

q. 34. 3. ad 3.

41 Gratia unionis fuit simpliciter infinita in Christo; sed gratia habitualis ejus fuit infinita secundum rationem gratiae, finita vero secundum rationem entis, 3. q. 7. 11. o.

42 Habere gratiam convi-

git

mit Christo secundum naturam humanam, non autem secundum naturam divinam, sed esse largitorem gratiae, 3. q. 7. 7. ad 2.

43 Christus habuit plenitudinem omnis gratiae duplicitate, scilicet in summo, & quoad omnes effectus gratiae, 3. q. 7. 7. ad 1. item 9. o. item 10. 12. c. & q. 15. 2. 3. c. & q. 22. 1. c. ad 1. item ad 3. q. 27. 5. ad 1. item q. 28. 4. ad 2. item q. 28. 1. ad 2.

44 Plenitudo gratiae duplex; scilicet una ex parte gratiae, & alia ex parte subiecti. Prima est propria Christi, secunda vero convenit etiam aliis per Christum, 3. q. 7. 10. o.

45 Plenitudo duplex fuit in Christo, scilicet prima divinitatis, secunda gratiae, & veritatis. Et secunda derivatur a prima, 3. q. 15. 2. 3. c. item q. 19. 4. ad 2. & q. 4. 1. c.

46 Plenitudo gratiae, & divinitatis habitat in Christo corporaliter tripliciter, scilicet per unionem personalem ad corpus, contra umbras, & triplices uniones, id est carnis, mentis, & sensus, 3. q. 2. 10. ad 2.

47 Omnes gratia gravis datae fuerunt in Christo excellensissima, 3. q. 7. 7. o.

48 Gratiae in Christo non dividuntur, sed dividuntur in aliis hominibus, qui recipient particulariter efficaciam ad aliquos actus. Christus autem recipit gratiam plenissime ad omnes actus, 3. q. 7. 7. ad 1.

49 Graia Christi nullo modo potest augeri, sicut nec gratia beatorum. Sed gratia cuiuscunque viatori, puri potest augeri ex parte gratiae, & ex parte subiecti, 3. q. 7. 12. o.

50 Gratia cuiuscunque alterius hominis quantumcumque crescat, non potest ad aquari gratiae Christi; quia comparatur ei sicut particulariter ad universale. Ideo non sunt eiusdem rationis, 3. q. 7. 11. ad 3. item q. 10. 4. ad 2. item ad 3.

51 Christus habuit omnes virtutes, ad perficiendas potentias singulas, ad omnes actus ani-

52 Habuit virtutes morales quoad sumum patriæ, & viae, non derogantes perfectioni eius. Non autem ad domandas passiones, 3. q. 7. 1. ad 3. item 2. ad 1.

53 Habuit summum gradum fortitudinis, sufficiens impugnationem, non quidem interiorem a fomite, sed exteriorem a diabolo, & a mundo, quos superando, victoria coronam promeruit, 3. q. 15. 2. ad 3.

54 Habuit temperantiam, non autem continentiam, 3. q. 7. 2. ad 3.

55 Virtus sua divinitatis poterat in se, & in suis discipulis, sine abstinentia, haberet virtutem continentiam, 3. q. 49. 2. ad 2.

56 Fides non fuit in Christo, 12. q. 65. 5. ad 3. item 3. q. 7. 1. o. & 4. c. & 8. ad 2. & 9. ad 1.

57 Habuit quicquid est perfectionis & virtutis in fide, & spe, 3. q. 7. 9. ad 1.

58 Habuit meritum fidei, quia fidis confudit in astenno ex obedientia Dei, quam Christus plenissime habuit, 3. q. 7. 3. a. 2.

59 Non habuit sibi virtutem, licet speraverit aliqua sibi & aliis, 12. q. 65. 5. ad 3. item 22. q. 18. 2. ad 1. item 3. q. 7. 4. o. item 6. ad 1. item 8. ad 2. item 9. ad 1.

60 Voluntas animæ Christi informabatur charitate, & aliis virtutibus, 3. q. 49. 6. ad 3.

61 Habuit plenissimum septem dona Spiritus Sancti, 3. q. 7. 5. o.

62 Dat dona, in quantum Deus, & recipit ea, in quantum homo, 3. q. 7. 5. ad 3.

63 Meruit secundum humanitatem, non autem secundum divinitatem, 3. q. 53. 4. ad 2.

64 Meruit sibi gloriam corporis, scilicet immortalitatem, impossibilitatem, & huiusmodi, & ea quæ pertinent ad excellentiam eius exteriorum, sicut est afferatio, & veratio eius; non autem gloriam animæ, nec scientiam, nec gratiam, nec Deitatem,

77 In Verbo cognoscit omnia quæ quandoque sunt, & cognitus; non autem omnia quæ sunt in potentia Dei, 3. q. 10. 2. o. & q. 59. 2. ad 3.

78 In verbo cognoscit omnia quæ Deus novit scientia visionis, non autem omnia quæ Deus novit simplici intelligentia, 3. q. 10. 2. ad 2. item q. 13. 1. ad 2.

79 Scientia animæ Christi in Verbo parificatur scientie visionis Dei, quoad numerum scibilium, non autem quoad claritatem, 3. q. 10. 2. ad 3. item q. 13. 1. ad 2.

80 In Verbo scit infinita in potentia, quasi scientia simplicis intelligentie; non autem scit infinita in actu, id est scientia visionis, quia entia in actu secundum omne tempus non sunt infinita, quia generatione non est aeterna, 3. q. 10. 3. o.

81 In Verbo comprehendit omnis creaturæ essentiam; & per consequens comprehendit eius potentiam, & virtutem, & omnia quæ sunt in potentia creatura, 3. q. 10. 2. c.

82 Scientia beata animæ Christi est perfectissima simpliciter, non autem eius scientia indita, sed est perfectissima in genere humana cognitionis, 12. q. 1. 1. ad 2. fin. & 3. q. 9. 2. c. & q. 11. 5. ad 1.

83 Indita animæ Christi fuit habitualis; non autem scientia eius beata, 3. q. 11. 5. o.

84 In Christo fuit scientia infusa a Verbo, per species omnium rerum, ad quas intellectus possibilis est in potentia, 3. q. 9. 2. 3. o. item 4. c. ad 2. item q. 12. 1. c.

85 Scientia Christi infusa fuit distincta in muleros habitus, 3. q. 11. 6. o.

86 Anima Christi per scientiam infusam cognoscet omne cognoscibile ab homine, per virtutem intellectus agentis, id est omne pertinet ad scientias humanas, & ad scientias animalium, & munc

omne notum homini per revelationem, & omne pertinens ad prophetiam, vel ad quodcumque donum Spiritus sancti, non autem essentiam Dei, 3. q. 11. l. o. & q. 12. l. c.

87 Et per eam poterat cognoscere substancialias separatas, sicut pectus anima separata, 3. q. 11. l. ad 2. & q. 12. l. ad 3.

88 Et per eam cognoscebat omnia singularia, praesentia, prasterita, & futura, 3. q. 11. l. ad 3. item q. 12. l. ad 3.

89 In Christo fuit scientia acquisita, seu experimentalis, per species acquisitas per operationem intellectus agentis eius, 3. q. 9. 4. o. item q. 12. o. item q. 15. 8. o.

90 Per scientiam acquisitam scivit omnem, quod sciens potest per actionem intellectus agentis, non autem essentiam substantialiarum separatarum, nec singularia praterita, vel futura, 3. q. 12. l. o.

91 Christus profecit in scientia acquisita, quia scientia illa augebatur essentialiter, non autem alia scientia eius, secundum secundum effectus, & secundum experientiam, & secundum apparentiam, 3. q. 7. 32. ad 3. & q. 12. 2. o. & 3. ad 3. & q. 15. 8. o.

92 Nihil dicit ab homine, quia non convenit dignitati Christi doceri a quocunque hominum, 3. q. 12. l. o.

93 Voluntas duplex est in Christo, scilicet voluntas divina, & voluntas humana, contra harensem Macarii patriarche Antiocheni, Cyri Alexandrini, & Sergii Constantinopolitan, 3. q. 18. l. o.

94 Voluntas humana in Christo dicitur tripliciter, scilicet potentia naturalis, motus naturalis, & motus rationalis, 3. q. 18. l. ad 3.

95 In Christo est duplex voluntas humana, scilicet voluntas rationis, & voluntas sensualitatis, id est appetitus sensitivus, 3. q. 18. 2. o. & 5. c.

96 In Christo fuit tantum una voluntas humana rationalis per essentiam, ut potentia, sed duplex actus, scilicet

ut natura, & ut ratio. Vel thelesis, id est simplex voluntas, & bulus, id est consensiva, secundum Damascenum, 3. quæst. 18. 2. ad 2 & 3. o. & 4. 5. c.

97 Christus voluit aliud quam Deus voluntate sensualitatis, & ut natura, non autem ut ratio, sed semper voluit idem, & semper fuit conformis ei, 3. quæst. 18. 5. o. & 6. c. ad 1. & q. 21. 3. 4. 0.

98 Voluntas pietatis in Christo est voluntas ut natura, in quantum absolute refugit noxia sibi, & alii, 3. quæst. 18. 3. ad 3.

99 Nulla repugnatio, seu contrarietas fuit in Christo inter voluntatem eius ut ratio, & voluntatem eius ut natura, vel voluntatem sensualitatis. Quia ad hoc, quod sit contrarietas voluntatum in aliquo, requiritur primo quidem, quod secundum in idem attendatur diversitas voluntatum. Si enim unius voluntas velit aliquid secundum quandam rationem universalem, & alterius voluntas sit de eodem non siendo secundum quandam rationem particulariem, non est omnino contrarietas voluntatum: ut si rex velitis latronem suspendi propter bonum publicum, alter nolit, quia si cognatur e- ius, nisi forte ex hoc intendaret bonum publicum impi- dire; tunc enim illa voluntas esset circa id, & contraria. Licer ergo voluntas naturalis, & sensualitatis in Christo aliquid voluntari, quam voluntas divina, & voluntas rationis ipsius, non tamen fuit aliqua contrarietas voluntatum, cum voluntas naturalis nonquam eam rationem repudiat, quia Deus humanum genus decrevit e modo salvare. Et quia nec voluntas rationis, nec divinitatis in Christo per motum voluntatis naturalis retardabatur, vel impediebatur. Placebat enim Christo secundum voluntatem divinam, & secundum voluntatem rationis, ut voluntas naturalis in ipso se-

cun-

C H
cundum ordinem sua naturæ moveretur. Et ideo nullo modo fuit in illo contrarietas voluntatum, 3. q. 18. 6. o.

100 Voluntas, & quicquid aliud fuit natura humana in Christo semper moveretur secundum naturam voluntatis divinæ, 3. quæst. 1. ad 1. & 4.

101 Operationes sensitivæ, & vegetativæ, & naturales in Christo alij qualiter pertinuerant ad voluntatem ejus humanam. Ideo erant magis humanæ, quam in aliis hominibus, & magis una operatio: quia omnes sensitivæ ordinabuntur a ratione ejus, alias vero sunt voluntæ, 3. q. 19. 2. c. fin. & ad 1. item q. 27. 3. c.

102 In Christo est liberum arbitrium, 3. q. 18. 4. o.

103 Omnis potentia communicabilis cuicunque creatura multo abundanter communica- tata fuit anima Christi, scilicet ut in materia elementalis magis obediit ei ad natum, quam qualitatibus actibus, & virtutib- coelestib. Et magis potius fuit movere celum, quam angelus qui- cunque, 3. q. 1. 2. ad 2.

104 Christus ut homo potest conferre effectum sacramen- torum sine sacramentis, ut institutor eorum; & non aliud homo, 3. q. 64. 3. c. & q. 72. 2. ad 2. & q. 84. 5. ad 3.

105 Secundum divinitatem habet potestatem dimittendi peccata per auctoritatem, sed instrumentalis, & per mini- sterium secundum humanita- tem, 3. q. 16. 1. ad 2.

106 Ad invocationem nomi- nis Christi dabatur remissio peccatorum in primitiva Ecclesia, & non alterius hominis, 3. quæst. 1. ad 2. item quæst. 6. 3. c.

107 In sua infantia, & pueritia in nullo differebat ab aliis pueris quoad exteriorē conversationem, 3. quæst. 29. 1. ad 3.

108 Conveniens fuit, quod corpus Christi subiaceret de- felibus, & infirmis, non satis, ad satisfactionem, exemplum, & fidem, 3. quæst. 14. 1. o. item 3. ad 1. item 4. c. ad 2.

C H
109 Christus secundum cor- pulentam substantiam tantum, & non secundum rationem se- minalem fuit in patribus; & ideo non fuit decimatus in umbis Abraham, 3. q. 31. 8. c. ad 3. item 4.

110 Sacerdotium Christi est maius facerdotio Levitico. Est enim sacerdotium Christi secundum ordinem Melchis- dech, cui Abraham decimas dedit, Levi adhuc existente in lumbris illius, ad quem pertinet legale sacerdotium. Si ergo Christus in Abraham decimatus esset, sacerdotium ejus non esset secundum ordinem Melchisdech, sed minus eo, 3. q. 11. 8. c.

111 Persona Christi secun- dum se est simplex, sed ut in duabus naturis subsistit, potest dici composita, licet impro- prie, 3. q. 2. 4. o.

112 Omne quod pertinet ad rationem personæ, vel tanum ad unam naturam in Christo, est unum tantum; si vero pertinerat ad utramque naturam, est multa, 3. quæst. 17. 2. c. item quæst. 35. 5. b.

113 In Christo est tantum una persona, 3. quæst. 16. 1. c. item q. 17. 1. c. item q. 25. 1. c.

114 Hæresis Nestorii, quod in Christo sunt duas personæ, ideo non ponit communicationem idiomatum, 3. quæst. 2. 6. c. item quæst. 17. 1. c. fin. item quæst. 2. c. item q. 35. 4. c.

115 In Christo est tantum unum supponitum, seu una hy- pothesis, 3. quæst. 3. o. item 6. 1. c. item quæst. 4. 3. c. item quæst. 16. 1. c. 4. 5. 6. c. item quæst. 17. 1. 2. c. item quæst. 20. 2. c. ad 1. item quæst. 23. 4. c. item quæst. 25. 1. c. item q. 50. 3. ad 4.

116 Christus est unus, & u- nus, sed non duo, 3. q. 17. 1. o.

117 In Christo est tantum unum esse simpliciter, & duo esse secundum quid, 3. q. 17. 2. o.

118 Sunt duas operationes, contra Macariom, 3. q. 19. 1. o.

119 Una tantum operatio humana ratione principii, sed multæ ratione obiectorum, & potentiarum, & multæ non hu-

tudine carnis peccati adveniat, remedium quo caro peccati conseruaret mundari, non respiceret, & ut legis onus in se sufficiens, alios a legis onere liberaret, 3.qu.37.1.o. item q.40.4.c.

22 Per circumcisionem homines instituebantur generali in statu colendi Deum. Et sine ea nullus admittebatur ad eum agni paucalis, nec ad aliquod legalium, 12.6.102. 5.c.

23 Conferebat gratiam quod ad omnes effectus positivos, & privativos, 3.qu.62.6.6.ad 3. & q.70.4.0.

24 Conferebat gratiam, & erat meritaria, ex opere operante tantum, id est in quantum erat fidei signum de passione Christi futura; non autem ex opere operato, id est, ex virtute circumscriptiois, 3.q. 62.6.ad 3. & q.70.4.ad 1

25 Non imprimebat charakterem, 3. qu.61.1. ad 3. item q.70.4.c. fin. item qu.72.5.ad 3

26 Non aperiebat celum, per accidentem, scilicet quia nondum erat solutum pretium, 3. q.70.4.ad 4

27 Ante circumcisionem sola fides salvabat, & tollebat peccatum originale, 3.q.65.1. ad 1. & q.70.4.ad 2

28 Principaliter tollebat peccatum originale, & consequenter quodlibet aliud, 3. qu.38.3.ad 3.item qu.62.6. ad 3. item q.70.4.0.

Circumscribi localiter est proprium corporum, secundum essentiam vero circumscribi convenit omni creatura, secundum Ambros. 1. qu.50.1. ad 3

Circumscriptio attendit circumstantias in negotio morali, 22. quast.48.c. item qu.49.7.0.

1 Circumstantia est accidentius humani attingens eum exrinsece, 12. quast. 7. 1. o. item 3. c. item q.18.3.0. & qu.88.5.c.

2 Illa conditio, ex qua dependet substantia actus, non est circumstantia, 12. qu.7.3.ad 3.item 22.q.154.1.cor.ad 4

3 Circumstantia actus mortaliter dicitur duplicitate, scilicet proportio ejus ad aliquid, & res cui proportionatur, 12. q. 28.4.ad 2

4 Circumstantia actus mortaliter sunt septem, scilicet quis, quid, ubi, per quā, cur, quo modo, quando, 12.q.7.3.0.

5 Principalius circumstantia est finis, secunda, quid; alia vero secundum quod sunt propinquiores his, 12.q.7.4.0.

6 Finis proximus operantis & non operis, nec ultimus, est circumstantia, 12.q.7.3.ad 3

7 Tempus sacram est circumstantia peccati quod fit in eo, 22. q.112.4.ad 3

8 Nulla circumstantia aggrava peccatum in infinitum, 22. q.110.4.ad 5

9 Non potest facere de peccato venialis mortale, nisi transfeatur in aliam speciem, ut difterentia, & non ut circumstantia, 12. qu.88.5.0. & 22. qu.110.4.ad 5

10 Eadem conditio respectu diversarum specierum est circumstantia, & de substantia actus, 12.q.18.10.0. & 88.5.c.

11 Diversa circumstantia diversi motivi perferunt mutant speciem, ejusdem autem numerum, 32. qu.72.9.0. & 22. q.53.2. ad 1. & qu.92.2.c. & q.148.4. ad 1. & 2. ad 3

12 Omnis circumstantia representans speciem ordinem rationis pro, vel contra, dat speciem actu morali, 12. qu.18.7. ad 4. & 10.c. & 11.c. & qu.73.7.c. ad 1

13 Nulla circumstantia non habens rationem moralis boni vel mali, nisi presupposita alia, ut quantitas, variat speciem, 12.q.18.11.0. & q.73.7.c.

14 + Nulla circumstantia prater intentionem peccantis dat speciem peccato, 12.q.72.1.8.c. & 22. qu.43.1.c. & 3.q.88.4.ad 1

15 Tripliciter aggravat peccatum, scilicet mutando speciem, multiplicando rationem peccati, & angendo oriorem circumstantiam, 12.q.7.7.0.

16 De circumstantiis confundat theologus triplici ratione,

ne, scilicet secundum quod per actus humanos homo ad beatitudinem ordinatur, secundum quod in eis inventur bonum & malum, melius & peius, & secundum quod sunt meritorii vel demeritorii; sed considerat alter quam moralis, vel politicus, vel theorum, 12.q.7.1.0.

17 Finis scientia militaris ordinatur ad finem civilis, 1.q. 1. 5.c.

1 Civis dicitur duplicitate, scilicet secundum quid, id est habitator civitatis, & simpliciter, scilicet qui potest agere ut civis, id est consilio, & iudicio, 12.q.105.1.ad 2

2 Virtus civis est exponere se mortis periculo pro totius reipublicae conservatione, 1.6. 60.5.c.item 22. qu.26.3.c.item q.31.3.ad 2

3 Mulieribus non convenit simpliciter esse cives, 12. qu.105.3.ad 1

4 Civitas est communitas perfecta, 11.q.90.2.c. & 3.ad 3

5 Impossibilis est quod bonum commune civitatis bene se habeat, nisi cives sine virtutis, saltem principantes, 12. q.92.3.ad 3

6 Servi non sunt pars populi, vel civitatis, 12.q.98.6.ad 2

7 Clamor ponitur filia ira secundum quod ira est in ore, per quem clamore intelligitur inordina: & confusa locutio, 22.q.158.7.c.

8 Clamor Christi in cruce fuit miraculosus, 2.q.47.1.ad 2

9 Animal dolens clamat, quia calor, & spiritus multiplicati per dolorem emittuntur, 12.q.44.1.ad 2

10 Claritas corporis gloriose erit a gloria animæ, 3.q.45.2.c.item qu.54.2. ad 1. & ad 2

11 Non erit aequaliter in omnem corpore gloriose, nec in omni parte ejusdem corporis, 3.q.45.2.ad 3

12 In potestate beatorum erit offendere, & occulta: se, & claritatem sui corporis, 3.q.54.1.ad 2

13 Claritas Christi transfigurata erat vera, sed gloriose, non autem claritas corporis

gloriose, sed est miraculosa, 3.q.45.7.0.

14 Non erat a corpore eius, sed tantum a Deo, 3.q.45.2.c.

15 Claritas vescimentorum Christi significat claritatem Sanctorum, quæ superabitur a claritate Christi, sicut candor nivis a splendori foliis, 3. qu. 45.2. ad 1

16 Transfiguratio Christi fuit secundum claritatem tantum, & non secundum aliam dotem, 3.q.45.1.ad 3

17 Ex Scriptura certum est corpora post resurrectionem fore lucida. Suppl.q.85.1.c.

18 Claritas corporis gloriose ab oculo non gloriose videtur non potest, suppl.q.85.2.0.

19 In corpore glorificati erit ut videatur vel non videatur, suppl.q.85.3.0.

20 Schismatici, haeretici, suspesi, degradati, & excommunicati non habent usum clavium, 3.q.64.9.2.ad 2. & ad 3

21 Clavis paradisi duplex, scilicet quod totam naturam, per peccatum originale, & quod personam, per peccatum actualē, 3.q.49.5.c. & q.52.5.c.

22 Cum Christus clavis regnat celorum habuerit, hoc est potestatem apriendi, & claudendi regni celorum, potuit eas dare Ecclesiæ: Quod revera effectum est, cum ex latere illius dormientis in cruce Sacramenta fluxerunt, quibus Ecclesia fabricata est, suppl.q. 17.1.0.

23 Non absolute, sed juxta dignitatem vel indignitatem: eorum, quibus clavis aut appetitur, aut clauditur, clavis dicitur potestis ligandi, & solvendi, suppl. q.17.2.0.

24 Duplex clavis esse dicitur, quarum una ad judicandum de idoneitate ejus qui absolvendus est, altera ad absolutiōnem ipsam pertinet, quæ potestas judicandi appellatur, suppl.q.17.3.c.

25 Clementia est virtus humana, ideo directe ei opponitur crudelitas; non autem feritas, vel saevitia, quæ continetur sub bestialitate, & operatur virtuti heroicæ, vel

dono pietatis, 22. q. 159. 2. o.
2 Clementia & mansuetudo
sunt virtutes, nec opponuntur
severitati, 22. q. 157. 2. o.

3 Clementia est lenitas supe-
rioris ad inferiorem, sed man-
suetudo est cuju liber ad quem-
libet, 22. q. 157. 1. b.

4 Clementia est moderativa
ponarum, sed mansuetudo est
moderativa irae, 22. q. 157. 1. b.
o. & 3. c. item 4. ad 3. & qu. 160.
3. c.

5 Clementia, & mansuetudo
conveniunt cum temperantia
in modo, non autem in mate-
ria, 22. q. 157. 3. ad 2

6 Clementia moderatur affec-
tum in poenis infingens se-
cundum legem communem ex
ducedine affectus, sed epici-
chia secundum intentionem le-
gis, 22. qu. 157. 2. ad 2. item 3.
ad 1. item 4. cor. ad 4. & qu. 159.
x. c. ad 1

7 + Clementia, & mansue-
tudo non sunt maxima virtu-
tes, nisi secundum quid, 22.
q. 157. 4. o.

8 Reddunt hominem Deo, &
hominiibus acceptum, ut con-
currunt in effectu charitatis,
removendo mala a proximi-
mos, 22. q. 157. ad 2

9 Clementia, mansuetudo,
misericordia, & pietas concur-
runt in eodem effectu secun-
dom diversa moria, 22. qu.
157. 4. ad 3. & q. 159. 1. ad 2

10 Crudelitas, saevitia, & fe-
ritas opponuntur clementiae &
mansuetudini, 22. q. 157. 1. ad 3.
item q. 159. o.

11 Clementia comparatur ad
severitatem, sicut epichia ad
iustitiam legalem, cupus pars
est severitas, 22. q. 157. 2. ad 2

1 Coetatio duplex, scilicet
aboluta, id est violentia, &
conditionata, id est timor seu
merus, 12. q. 6. 6. o.

2 Voluntas non potest cogi,
x. qu. 5. 2. c. ad 1. item 1. qu. 6. 4.
o. item 6. 9. 4. ad 2

3 Voluntas potest cogi re-
spectu actus imperati, non au-
tem respectu actus eliciti, 12.
6. 4. o. item 5. ad 2

1 Coequale, & coeternum
pradicatur solum in plurali de
pluribus Personis Divinis, sed

eternum, & aequale etiam in
singulari, 1. q. 42. 2. o.

2 Filius Dei est coequalis,

& coeternus Patri, 1. q. 42. 1. o.

Coæcum est quadruplex
scilicet angelii, celi, materia
prima, & tempus, 1. q. 46. 3. o.
& q. 66. 4. o.

1 Cogitatio secundum Ri-
cardum de sancto Victore est
inquisitio veritatis per discus-
sum ex multis, tunc secundum
Augustinum quandoque summa-
tur pro qualunque operatione
intellexus, 1. qu. 34. 1. ad 2.
item 22. q. 180. 3. ad 1

2 Cogitatio est respectus a-
nimæ ad evasionem pronus.
Meditatio est intuitus occu-
patus in inquisitione veritatis.
Contemplatio est liber animi
contutitus in res. Sed conside-
ratio est omnis operatio in-
tellexus, vel processus ratio-
nis ex principiis pertinendi-
bus ad contemplationem ve-
ritatis, sicut meditatio, 22.
q. 180. 3. ad 1

3 Conitare dicitur tripli-
citer, scilicet actualis considera-
tio intellectus, diffusus eius,
& operatio potentia cogita-
tivæ, 22. q. 2. 1. c.

4 Cogitatio est volubilis du-
pliciter, scilicet per discursum
& successionem. Secunda est
in patria in propriis naturis,
non autem prima, neutra vero
in Verbi visione, 1. qu. 10. 3. c.
item q. 58. 2. c.

5 Duplex impedimentum co-
gnoscendi cogitationes alterius,
scilicet grossities corporis
& voluntas, & tantum secun-
dum erit in patria, 1. qu. 27. 4. ad 1. item qu. 107. 1.
ad 1

6 Solus Deus cognoscit co-
gitationes alterius per se, da-
mones autem, & alii per signa,
1. qu. 57. 4. o. item 5. c. item qu.
114. 2. ad 2. item qu. 117. 4. ad 2.
item 13. qu. 113. 4. c. item 22. qu.
106. 5. ad 3

7 Dæmones immittunt cogi-
tationes quoadphantasmata
solum, 1. q. 111. 2. ad 2

8 Cogitatio de actu peccati
quandoque est pure specula-
tiva, quandoque autem cum a-
liqua affectione, & hoc du-

pliciter, scilicet vel concupi-
scientia, vel horroris, 22. qu.
154. 5. c. item q. 162. 3. ad 1

9 Cogitatio de opere illici-
to nostra est semper peccatum.
Nec est semper de necessitate
confessionis, nisi quando ex
nixa mora facta in cogitatio-
ne illa homo sentiret se
inclinari ad faciem dñi, vel
perficiendum cogitatum, si
opportunitatem haberet quam
vellet, vel si polueretur ex
illa vehementi cogitatione mo-
rosa, aut si inordinate affec-
taret ad aliquam personam,
& de ipsa molestare
in cogitatione, habendo
morbus carnis, & imaginando
habere aliquos actus impudici-
os cum ipsa persona, com-
aliqua affectione concupiscentia
item q. 154. 5. c. & q. 162. 3. ad 1. &
ad 3. & q. 55. 1. c.

10 Triplex, scilicet per re-
lationem, per se certitudina-
liter, & per conatus signo-
rum, 12. q. 91. 2. 5. c.

11 Duplex, scilicet approba-
tionis, & apprehensionis, 22.
q. 158. 3. ad 1

12 Duplex, scilicet directa,
& indirecta, 1. q. 86. 3. c.

13 In omni cognitione mo-
dus est duplex, scilicet cogno-
scents, & cogniti, 1. q. 12. 6.
o. & 7. ad 3. & 12. ad 3. & qu.
14. 6. ad 1

14 Cognoscere aliiquid sicut
est in cognoscente potest in-
telligi dupliciter, scilicet se-
cundum modum cogniti, vel
cognoscens. Primum est fal-
sum, secundum est verum, 1.
q. 14. 6. ad 1

15 Aliiquid cognoscitur du-
pliciter, scil. in se, & in suo
effectu, 1. q. 6. 1. ad 2. & 12. q.
93. 2. c.

16 Cognoscere per aliud con-
tingit dupliciter, scil. eadem co-
gnitione, vel diversa, 1. q. 14.
7. o.

17 Contingit dupliciter, scil.
per instrumentum, & per for-
man. Primum oportet esse
præcognitum, non autem se-
cundum. Si enim accipiamus
duo, quorum unumque sit per
se, in ordine obiectorum co-
gnitionis, illud propter quod
aliud cognoscitur, est magis
notum, sicut principia con-
fessionibus. Sed habitus non
est de ordine obiectorum, in-
quantum est habitus, nec pro-
pter habitum aliqua cognos-
cantur, sicut propter objectum

5 Transit ad filios carnades
spiritualis patris, ita quod di-
rimit contrahendum, & iam
contratum matrimonium, sup-
plim. q. 56. 5. c.

6 Cognitio rei tripes, sci-
licet per essentiam, per spe-
ciem propriam, & per spe-
ciem alterius, 1. q. 56. 3. o.

7 Duplex, scilicet natura-
lis, & per grariam. Et ultra-
que duplex, scilicet una pure
speculativa tantum, & alia af-
fectiva, sive experimentalis, 1.
q. 64. 1. o. & 22. q. 97. 2. ad 3. &
q. 154. 5. c. & q. 162. 3. ad 1. &
ad 3. & q. 55. 1. c.

8 Triplex, scilicet per rever-
lationem, per se certitudina-
liter, & per conatus signo-
rum, 12. q. 91. 2. 5. c.

9 Duplex, scilicet approba-
tionis, & apprehensionis, 22.
q. 158. 3. ad 1

10 Duplex, scilicet directa,
& indirecta, 1. q. 86. 3. c.

11 In omni cognitione mo-
dus est duplex, scilicet cogno-
scents, & cogniti, 1. q. 12. 6.
o. & 7. ad 3. & 12. ad 3. & qu.
14. 6. ad 1

12 Cognoscere aliiquid sicut
est in cognoscente potest in-
telligi dupliciter, scilicet se-
cundum modum cogniti, vel
cognoscens. Primum est fal-
sum, secundum est verum, 1.
q. 14. 6. ad 1

13 Aliiquid cognoscitur du-
pliciter, scil. in se, & in suo
effectu, 1. q. 6. 1. ad 2. & 12. q.
93. 2. c.

14 Cognoscere per aliud con-
tingit dupliciter, scil. eadem co-
gnitione, vel diversa, 1. q. 14.
7. o.

15 Contingit dupliciter, scil.
per instrumentum, & per for-
man. Primum oportet esse
præcognitum, non autem se-
cundum. Si enim accipiamus
duo, quorum unumque sit per
se, in ordine obiectorum co-
gnitionis, illud propter quod
aliud cognoscitur, est magis
notum, sicut principia con-
fessionibus. Sed habitus non
est de ordine obiectorum, in-
quantum est habitus, nec pro-
pter habitum aliqua cognos-
cantur, sicut propter objectum

cognitum; sed sicut propter dispositionem vel formam, qua cognoscens cognoscit, 1. q. 87. 2. ad 3.

11 Primum cognitionis a nobis sumitur dupliciter, scilicet respectu diversarum potentiarum, vel respectu diversorum objectorum eisdem potentiae, 1. q. 85. 3. o.

12 Aliquid cognoscitur in aliquo duplicitate, sc. sicut in objecto cognito, & sicut in principio cognitionis, 1. q. 84. 5. c.

13 In nobis habitualis cognitionis causatur ex actu consideratione. Intelligent enim actu, efficiunt scientes, secundum Philosopham; sed cognitionis perfecta ab habitu aliquo progreditur, 1. q. 86. 1. c. fin. & q. 87. 2. ad 2.

14 Cognitionis aliquius vitiosus peccatus dependet ex cognitione oppositorum virtutis, 22. in prol.

15 Medium cognitionis triplex, sc. in quo ut speculum; sub quo ut lumen; per quod, ut in demonstratione, 1. q. 12. 5. ad 2. item q. 94. 1. ad 3.

16 Ad cognitionem requiriuntur duo, scilicet apprehensio, & judicium, 22. q. 173. 3. c.

17 Natura hominis dependet a superiori natura, ad cuius perfectionem non sufficit cognitionis naturalis, sed requiritur quaedam cognitionis supernaturalis, 22. q. 9. 1. ad 1.

18 Certitudo cognitionis in diversis naturis inventitur diversimode, secundum diversam conditionem uniuscunque naturae, 22. q. 9. 1. ad 1.

19 Proficeret in cognitione contingit duplicitate, sc. ex parte docentis, qui profiticit, ut in Scientiis humanis, vel ex parte discientis, ut in fide, 22. q. 1. p. ad 2.

20 Perfectio cognitionis duplex, scil. ex parte cognitae, & ex parte cognoscientis. Primum attenditur ratione medii, secundum vero ratione potentiae & habitus, 3. q. 10. 4. ad 1.

21 Cognitionis, quam perra-

C O
tione naturali habemus, duo requirit, scilicetphantasma, & lumen naturale intelligibile, 1. q. 12. 13. corp.

22 Est imperfecta tripliciter, sc. ratione obiecti, ut vespertina; ratione medi, ut opinio; & ratione subiecti, ut fides. Prima & secunda potest esse simul cum perfecta, non autem tertia, 1. q. 58. 7. ad 3. & 12. q. 62. 7. ad 2. item q. 67. 3. o.

23 + Cognoscere aliquid in universalis est imperfecta, quam cognoscere in speciali, 1. q. 5. 3. ad 2.

24 Cognitionis singularium pertinet ad perfectionem animi intellectivi, secundum cognitionem practicam, non autem secundum speculativam, 3. q. 11. 1. ad 2.

25 In carens cognitione est potentia pertingens ad finem, per modum exequentis, non autem per modum impetrantis, 12. q. 11. 2. corp.

26 Cognitionis pertinet ad perfectionem rei in se, sed voluntati in ordine ad aliam, 1. q. 60. 2. c.

27 Secundum gradus cognitionis sunt gradus appetitus, 1. q. 80. 1. corp.

28 Res participes sunt cognitionis & voluntatis, secundum gradus sunt immaterialitatis, 1. q. 14. 1. c.

29 Cognitionis qualibet fit per aliquam abstractionem a materia, 1. q. 84. 2. c.

30 Nihil cognoscitur secundum quod est in potentia, sed secundum quod est in actu, 1. q. 12. 1. c. & q. 14. 3. c. & q. 84. 2. c. & q. 87. 1. 2. 3. c.

31 Cognoscens distinguitor a non cognoscente, per hoc quod potest habere formam alterius, 1. q. 14. 1. c. & q. 80. 1. c.

32 Omnis cognitionis naturalis est vera. Sed veritas eius est alia a veritate cognitionis infusa, vel acquisita, 1. q. 60. 1. ad 3.

33 Impossibile est aliquam cognitionem esse totaliter falsam, sine aliqua veritate, 22. q. 172. 6. c.

34 Mutata re, cognitionis no-

C O
stra variatur, vel de veritate in falsitatem, vel e converso, si daret eadem opinio, vel de una opinione in aliam, 1. q. 14. 15. ad 3.

35 Nullus obliviscitur cognitorum naturaliter, 1. q. 84. 3. c.

36 Quilibet virtus cognoscitur per cognitionem eorum in qua potest, 3. q. 10. 2. c. fi.

37 Privatio non cognoscitur, nisi per habitum sibi oppositum, 1. q. 14. 10. 0. & 12. q. 100. 6. ad 2.

38 Cognitionis discursiva est quando ex prius notis in ignorantia devenitur, 1. qu. 58. 3. ad 1.

39 Sensitiva ordinatur ad duo, scilicet ad suitationem corporis, vitando nociva, & acquirendo necessaria, secundo ad cognitionem intellectivam practicam, & speculativam. Primum convenit omnium animalium, secundum autem foli homini, 22. q. 167. 2. c.

40 In coitu absorberat usus rationis, propter vehementiam delectationis, 12. q. 34. 1. ad 1. item qu. 37. 1. ad 2. item q. 72. 2. ad 4.

41 Coitus vagus non est in animalibus; nisi femina sufficiat ad educationem proliis, 22. q. 154. 2. c.

Cholera citius castoris humoribus movetur, ideo cholericus faciliter movetur ad iram, quam alii ad iuras passiones, 12. q. 46. 5. c.

Colere dicimus homines quos honore, vel recordatione, vel praestantia frequentamus, & alia nobis subiecta, ut agros, 12. q. 81. 1. ad 4.

Collecta. In aliisque terris ex antiqua consuetudine Domini suis subditis certas collectas imponunt, que si non sunt immoderate, absque peccato exigunt possunt, 22. q. 118. 2. ad 4. 1 + Collectivas significat duo, scil. multitudinem suppositorum, & unitatem ordinis, 1. q. 31. 1. ad 2.

1 Coloratum est proprium obiectum visus, 1. q. 1. 7. c. item q. 45. 4. ad 1.

2 + Color est obiectum materialis visus, formale vero est

C O
lumen, 22. q. 1. 3. c. item q. 25. 1. c.

3 + Color non est coloratus, sed clarus. Similiter albedo, 12. q. 55. 4. ad 1.

4 + Lumen facit quod color qui est vilibilis in potentia, fiat vilibilis in actu, 1. q. 67. 3. ad 3. item q. 79. 3. ad 2.

1 Columba habet septem propriitates, ad designandum septem dona Spiritus sancti, scilicet quia columba secus fluenta habitat, meliora grana eligit, alienos pullos nutrit, non lacerat rostro, felle caret, in cavernis petra nidificat, & geminum pro canu habet, 3. q. 39. 6. ad 4.

2 + Columba quae apparuit supra Christum baptizatum, convenit soli Spiritui sancto, ut signum. Sed ut res, & effectus convenit toti Triumfati. Unde & instinctus eius quo movebatur ad motum naturae, sicut ex causa spirituali, causabatur ex Deo, 1. q. 43. 7. ad 3. item 22. q. 95. 7. c. item 3. q. 39. 8. ad 2.

3 Fuit verum animal, 3. qu. 39. 7. o.

4 Peracto ministerio conversa est in pristinam materiam, 1. q. 43. 7. ad 4. item 3. q. 39. 6. ad 2.

1 Comedere est sumere cibum per poteriam naturalem fermentis, convertibilem in naturam eius, 1. q. 51. 3. ad 5.

2 Christus post resurrectionem eius vere comedit, angeli vero nunquam, 1. q. 51. 3. ad 5. & 3. q. 54. 2. ad 3. & q. 55. 3. c. & 6. c. ad 1.

3 Comestio potest esse inconveniens duplicitate. Primo totaliter impediendo finem principalem, id est salutem corporis, vel finem secundarium, id est bonam habitudinem in negotiis, exercendis per nimiam superfluitatem, vel per defecum ciborum. Secundo reddendo difficilem, vel minus decentem perentionem ad finem, per comedionem extra tempus debitum, 22. q. 141. 6. ad 2.

4 Qui vult comedere nociva, quodammodo dicimus eum K 6 vlt.